

Inhoudelijk jaarverslag 2020

1 januari - 31 december

- ABBA/VL/25288
- ABBA/VL/24381
- ABBA/VL/26139
- ABBA/VL/32635
- ABBA/VL/32782

hulp en opvang prostitutie
en mensenhandel

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag 2020 van Stichting Hulp en Opvang Prostitutie en Slachtoffers Mensenhandel (SHOP). SHOP is het Haagse kennis- en expertisecentrum over sekswerk en mensenhandel. Op deze beleidsvelden heeft SHOP in de loop der jaren veel expertise opgebouwd. SHOP wordt hierdoor regelmatig uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan de ontwikkelingen in genoemde werkvelden, de lokale, nationale en internationale beleidsvorming en de methodiekvorming. Dit inhoudelijk jaarverslag geeft een overzicht van de activiteiten en financiële resultaten over de periode **1 januari 2020 tot en met 31 december 2020** en is onderdeel van de verantwoording van SHOP aan de Gemeente Den Haag.

Deze jaarrapportage is enigszins anders dan voorgaande jaren. In de inleiding en per onderdeel van dit rapport staan we stil bij de impact van de coronacrisis in 2020 op het werk van SHOP, maar vooral op het leven van onze cliënten. Niet alle veranderingen die de crisis met zich meebracht waren negatief. De medewerkers en de cliënten van SHOP grepen waar mogelijk ook hun kansen voor positieve ontwikkelingen. Neem bijvoorbeeld het ontwikkelen van webinartrainingen over mensenhandel door het zorgcoördinatieteam, de vele opgedane contacten - ook in het onvergonde circuit - tijdens het online veldwerk, de samenwerking met partners en gemeente en de ervaren solidariteit van burgers.

De crisis is nog niet voorbij. De coronamaatregelen blijven dan ook van kracht. De zomer van 2020 heeft een versoepeling gekend, in de winter van 2020 was er opnieuw een lockdown. Dit alles had veel impact op de organisatie en uiteraard de cliënten, maar SHOP bleek aantoonbaar in staat ook in deze omstandigheden hulp- en dienstverlening te blijven leveren. De dienstverlening is anders ingericht. Vergaderingen vinden deels online en deels fysiek plaats. SHOP zet zich volledig en creatief in voor de cliënten. Getuige hiervan zijn de verschillende videoboodschappen die door de medewerkers ontwikkeld zijn en via de website, Whatsapp, Facebook en overige social media zijn verspreid. Hierin kregen alle cliënten in meerdere talen te horen dat ze er in deze moeilijke tijd niet alleen voor staan en dat aan hen wordt gedacht. Op deze manier wordt ook informatie verspreid over hoe om te gaan met geweld en waar cliënten terecht kunnen voor (financiële) steun.

Veel leesplezier.

Drs. M.A. Scali, directeur SHOP
19 april 2021

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	2
INHOUDSOPGAVE	3
	4
1. KERNTAAK: RESIDENTIËLE HULPVERLENING	6
1.1 BEZETTING	7
2.2 ACTIVITEITEN	8
2.3 BASIS MEDISCHE ZORG	9
3. KERNTAAK: NIET-RESIDENTIËLE HULPVERLENING	10
3.1 ACTIVITEITEN	10
3.1.1 Groepswork	10
3.2 CIJFERS INDIVIDUELE TRAJECTEN	12
3.3 CIJFERS UITSTAPPROGRAMMA (RUPS III-REGELING)	12
4. ZORGCOÖRDINATIE 18+ EN 18-/21- INFORMATIE- EN ADVIESPUNT MINDERJARIGEN	15
4.1 ACTIVITEIT: ZORGCOÖRDINATIE 18+ BEGELEIDING EN MONITORING SLACHTOFFERS MENSENHANDEL	15
4.2 ZORGCOÖRDINATIE 18-/21- EN INFORMATIE- EN ADVIESPUNT MINDERJARIGEN	19
4.3 ZORGCOÖRDINATIE 18-/21- AANMELDINGEN EN BEZOEKERS	20
4.4 ZORGCOÖRDINATIE 18-/21- VOORLICHTINGEN, INFORMATIE & ADVIES, PRESENTATIES EN INTERVIEWS	20
4.5 SAMENWERKING KETENPARTNERS	22
4.6 ZORGCOÖRDINATIE HOLLANDS MIDDEN	22
5. KERNTAAK: DIENSTVERLENING, INFORMATIE EN ADVIES: SPOT 46	23
5.1 ACTIVITEIT: INFORMATIE EN ADVIES	23
5.1.1 BEZOEKERS VAN SPOT 46	23
5.1.2 BEZOEKEN AAN SPOT 46	24
5.1.3 BEZOEKEN EN BESPROKEN THEMA'S	25
5.1.4 DOORVERWIJZINGEN NAAR ANDERE ORGANISATIES	25
5.1.5 INFORMATIE PER TELEFOON EN MAIL	25
5.2 ACTIVITEIT: ONDERSTEUNING BIJ PROFESSIONEEL WERKEN	26
5.3 ACTIVITEIT: EXPERTISE- EN KENNISCENTRUM	27
5.4 ACTIVITEIT: SYNERGIE VERGROTEN	27
5.5 ACTIVITEIT: STIGMA VOORBIJ	27
5.6 INFORMATIE EN ADVIES AAN SEKSWERKERS OP AFSTAND TIJDENS CORONA	28
6. KERNTAAK: OUTREACHEND WERK	29
6.1 ACTIVITEIT: VELDWERK VERGUNDE SECTOR	29
6.1.1 Nationaliteiten sekswerkers	29
6.1.2 Besproken thema's tijdens veldwerk	30
6.1.3 Signalen tijdens veldwerk	30
6.2 ACTIVITEIT: NIET VERGUNDE SECTOR	30
6.3 ACTIVITEIT: ONLINE VELDWERK	30
7. KERNTAAK: CHINEZEN IN-ZICHT	33
8. PERSONEEL EN ORGANISATIE	37
8.1 BESTUUR	37
8.2 PERSONEEL	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
8.3 ONTWIKKELINGEN IN DE ORGANISATIE	39
9. URENREALISATIE EN FINANCIËLE RESULTATEN	40
9.1 URENREALISATIE CONFORM ABBA/VL/14782 EN ABBA/VL/16921	40
9.2 FINANCIËLE RESULTATEN	41

INLEIDING

Het jaar 2020 was een bijzonder jaar. Een die we niet snel vergeten. Het gaf ons zorgen om ieders gezondheid en corona had veel impact op het leven van iedereen. Werk en privé werden anders ingericht. In maart 2020 kondigde de Nederlandse regering maatregelen af om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Vanaf dat moment besloot het MT van SHOP ook om voor enkele maanden onder andere de face-to-face-contacts op te schorten. De medewerkers werd gevraagd om zoveel mogelijk thuis te werken (met uitzondering van onder andere de opvangmedewerkers). Het werk is echter in al zijn facetten doorgegaan. De cijfers laten zien dat cliënten ons wisten en weten te vinden. Alleen de manier waarop we onze werkzaamheden uitvoeren, is deels veranderd. Na de versoepeling van de maatregelen medio mei gingen de verschillende teams met roosters werken. Medio mei gingen de kantoren van maatschappelijk werk, zorgcoördinatie, Spot46 en het spreekuur van Chinezen in Zicht volgens het “nieuwe normaal” weer open. Door de lockdown nam het contact met cliënten andere vormen aan en verliep alles digitaal of telefonisch. Individuele gesprekken van bestaande cliënten, nieuwe aanmeldingen en informatiegesprekken van onder andere maatschappelijk werkers of sociaal dienstverleners gingen op deze nieuwe manier door. De medewerkers van de opvangvoorziening van SHOP (de Gantel) waren wel op hun locatie aanwezig. Het hele jaar hebben ze hun werk zoals altijd met volledige inzet en live gedaan. Door het toepassen van hygiëne protocollen, het verantwoord omgaan met de richtlijnen van het RIVM door medewerkers en cliënten en de extra richtlijnen van het MT van SHOP bleef de woonvoorziening gezond.

De impact van de coronacrisis op het leven van de cliënten was groot. Begin maart sloten alle seksinrichtingen en de raamstraten en ontstond er veel vraag van bestaande en nieuwe cliënten naar informatie en praktische (materiele) hulp. Van de een op andere dag raakten sekswerkers hun inkomen kwijt. De seksinrichtingen bleven tot 1 juli gesloten. Na de heropening in de zomer, volgde in november opnieuw een sluiting. De tweede keer was de sector meer erop voorbereid, toch blijft de impact op het leven van de sekswerkers groot. Veel sekswerkers zijn afhankelijk van een uitkering. Voor degenen die werkzaam waren onder de opting-in regeling bleek het verkrijgen van een inkomen ingewikkeld of vaak onmogelijk. Veel van hen zijn in armoede terecht gekomen en/of hebben geen spaargelden meer.

Landelijk ontstond bezorgdheid over de daling van het aantal aanmeldingen van slachtoffers mensenhandel in de seksuele dienstverlening en overige sectoren. Europol waarschuwde in het voorjaar dat mensenhandel in Europa meedogenlozer en clandestiener was geworden. De kwetsbare groepen (denk aan mensen met een onzekere verblijfstatus of migranten) durven nog minder dan daarvoor zichtbaar te zijn. Ondanks deze signalen laten de cijfers van de zorgcoördinatie van SHOP een lichte stijging zien.

De medewerkers van SHOP hebben veel tijd besteed aan het in beeld houden van de cliënten en deze waar mogelijk (materieel) te steunen. Vooral de doelgroep sekswerkers vereiste veel aandacht. In 2020 zijn er in het online veldwerk meer dan ooit contacten gelegd met sekswerkers die voorheen niet in beeld waren. In samenwerking met de gemeente en andere partners uit de keten is gewerkt aan: het verzamelen en verspreiden van correcte informatie, het stimuleren van een noodfonds, het zoeken naar oplossingen voor de meest kwetsbare sekswerkers, crowdfunding¹, het uitwisselen van informatie tussen onder andere landelijke (zorg)partners, vier grote gemeenten en belangenbehartigingsorganisaties. Het kostte veel tijd en energie, maar leverde ook veel op. Alle informatie via persoonlijke contacten, de site en het veldwerk zijn doorgezet naar de doelgroep. SHOP werkte ook samen met collega's uit de andere grote steden om gezamenlijk de nijpende situatie van de groep bekend te maken bij verschillende ministeries en het landelijke crisisteam. Veel is gelukt, maar helaas niet alles.

¹ Stichting Adulam en enkele particulieren - waaronder drie exploitanten uit Den Haag - hebben gedoneerd om cliënten in nood, die buiten alle regelingen vielen, toch van een “broodpakket” te kunnen voorzien.

Missie en visie

SHOP is een kennis- en expertisecentrum op de beleidsterreinen sekswerk en mensenhandel. SHOP is gevestigd in Den Haag. SHOP biedt dienst- en hulpverlening aan (voormalig) sekswerkers, slachtoffers van mensenhandel en betrokkenen. In opdracht van en gesubsidieerd door de Gemeente Den Haag en met middelen van derden (overige overheden en fondsen) voert SHOP in samenwerking met andere organisaties professioneel de volgende taken uit:

- SHOP ondersteunt sekswerkers (man, vrouw, transpersoon) bij het veilig en professioneel uitoefenen van hun beroep.
- SHOP ondersteunt activiteiten van sekswerkers die positieverbetering van de beroepsgroep tot doel hebben.
- SHOP levert een bijdrage aan de signalering en bestrijding van (inter-)nationale mensenhandel.
- SHOP ondersteunt slachtoffers van mensenhandel en voert de zorgcoördinatie uit voor de regio Den Haag en met ingang van 2016 ook voor de regio Hollands Midden.
- SHOP voert (in opdracht van de Gemeente Den Haag) en met ingang van 2017 het pilotproject SHOP Jeugd (informatie, advies en zorgcoördinatie aan minderjarigen en betrokkenen) uit.

SHOP baseert haar handelen op de volgende uitgangspunten:

- Het bieden van seksuele dienstverlening is een beroep, waarvan in Nederland de legitimiteit wettelijk is vastgelegd.
- Als derden een persoon onder dwang, misleiding, intimidatie en geweld tot (seksuele en anderszins) dienstverlening of een vorm van arbeid aanzetten, is sprake van een te bestrijden misstand.
- Opdrachtgevers van SHOP zijn: de cliënten (sekswerkers en slachtoffers van mensenhandel voor zorgcoördinatie), de subsidieverleners en andere donateurs.
- SHOP werkt voor haar hulp- en dienstverlening vanuit de visie 'cliënt centraal'.

In dit rapport geven we in grote lijnen aan wat er in deze bijzondere periode is gebeurd en wat de gevolgen zijn voor de organisatie, de uitvoering van de kerntaken, de projecten en de financiële positie van SHOP. De rapportage volgt zoals gebruikelijk de richtlijnen van diverse gemeentelijke beschikkingen, namelijk:

- ABBA/VL/25288 voor de uitvoering van de kerntaken van SHOP.
- ABBA/VL/24381 onderdeel van SHOP Jeugd.
- ABBA/VL/26139 project *Human in the red light district The Hague*
- ABBA/VL/32635 aanvullende subsidie voor activiteiten zoals genoemd in de eerste halfjaarrapportage: de afronding van het project *Humans in the red light The Hague*, de opvang van vrouwen met een bijzondere status en de organisatie coronaproof maken.
- ABBA/VL/32782 subsidie verleend voor de extra ingezette uren tijdens de coronacrisis zoals genoemd in de eerste halfjaarrapportage.

Daarnaast geven we in deze rapportage in het kort de resultaten weer van de Regeling Uitstapprogramma voor Sekswerkers (RUPS III), gefinancierd door het Ministerie van Justitie en Veiligheid, over de periode juli 2019 tot en met december 2020. Ook worden de activiteiten beschreven die uitgevoerd zijn voor de zorgcoördinatie Hollands Midden. Hoofdstuk 1 tot en met 7 gaan inhoudelijk over de resultaten van de kerntaken van SHOP. Hoofdstuk 8 gaat over organisatie en personeel. In hoofdstuk 9 komen urenrealisatie en financiële resultaten 2020 aan bod.

1. KERNTAAK: RESIDENTIËLE HULPVERLENING

ABBA/VL/25288

Met ingang van juni 2019 is de Gantel, de nieuwe 24-uursopvangvoorziening van SHOP, volledig in gebruik genomen. De nieuwe huisvesting van de residentiële hulpverlening met haar nood- en crisisopvang biedt goede mogelijkheden voor het hersteltraject van cliënten.

De opvang van SHOP is het vangnet en tevens de springplank voor dak- en thuisloze (ex-) sekswerkers en slachtoffers van mensenhandel, zodat ze binnen hun eigen vermogen in staat zijn te bouwen aan een stabiel en zelfstandig leven. De opvangvoorziening van SHOP doet dit door:

- a. Cliënten in staat te stellen om vanuit een veilige en leerzame omgeving vorm te geven aan een (passend) zelfredzaam en zelfstandig leven.
- b. Verbinding te houden met zorgmijders binnen de doelgroep, door hen in beeld te houden.

De residentiële opvang ontwikkelt haar activiteiten vanuit de volgende functies²:

Noodopvang:

Het bieden van laagdrempelige, veilige en kortdurende opvang: het verzorgen van maaltijden en het opstellen van een vervolgtraject.

Crisisopvang:

Het bieden van 24-uursopvang, waarbij cliënten hun persoonlijke doelen tot zelfredzaamheid kunnen behalen door te oefenen in de leefgroep onder begeleiding van de opvangmedewerkers. Maar ook te werken aan de realisatie van een psychosociaal en praktisch gericht persoonlijk plan onder begeleiding van de ambulante hulpverlening.

Dagopvang:

Verzorgen van maaltijden, groepsactiviteiten en laagdrempelige dagbesteding (aan deze activiteiten doen zowel cliënten van de noodopvang mee als cliënten die in beeld zijn bij SHOP, maar niet in de opvang verblijven).

Basis medische zorg:

Faciliteren van het huisartsensprekeuur en basis medische zorg, zoals het verstrekken van medicijnen via huisarts/apotheek, voor sekswerkers die geen eigen huisarts hebben.

De ervaringen van cliënten en medewerkers waren vanaf het begin zeer positief. Cliënten zijn heel dankbaar, omdat ze in de nieuwe opvang (De Gantel) meer privacy en rust ervaren dan voorheen. De relatie met de buurt verloopt, na een eerste gewenningsperiode, goed. Bij de uitbraak van de pandemie begin 2020 bleek hoe belangrijk de verhuizing naar de nieuwe huisvesting is geweest. De nieuwe ruimte en de appartementen bieden de mogelijkheid om in kleinere groepen te leven. Nieuwe cliënten kunnen in quarantaine verblijven, zodat niemand op straat hoeft te blijven en de bewoners zo min mogelijk risico lopen.

De opvang en de woonvoorziening hebben gedurende de crisis en de lockdown hun activiteiten doorgezet. Cliënten waren en zijn welkom, ook als ze - conform de RIVM-richtlijnen - onder strenge maatregelen (hebben) moeten leven. Helaas zijn de groepsactiviteiten van de dagopvang (dus voor cliënten die niet in de voorziening verblijven) gedurende de lockdown-periode stilgelegd om de gezondheid en veiligheid van de verblijvende cliënten te kunnen garanderen.

² Met de realisatie van de nieuwe opvang zijn er vanaf de tweede helft van 2019 twee extra bedden beschikbaar (van 16 naar 18 bedden). Cliënten kunnen het traject crisisopvang afronden in een van de appartementen waar zij in een kleinere leefgroep oefenen met een zelfstandig leven buiten SHOP (zoals begeleid/ beschermd wonen bij een andere instelling, of een eigen woning).

1.1 BEZETTING

De doelgroep van de 24-uursopvang bestaat uit: vrouwen die werkzaam zijn/zijn geweest in de seksuele dienstverlening zonder (veilig) onderkomen, slachtoffers mensenhandel nationaal en slachtoffers mensenhandel internationaal.

De nieuwe 24-uursopvang van de Gantel heeft achttien bedden en één noodbed, verdeeld over twee aparte kleine leefgroepen in de noodopvang en crisisopvang en drie appartementen (doorstroom van de crisisopvang). Vanaf maart 2020 waren de coronamaatregelen van kracht en dit had invloed op het aantal bewoners en dagbezoekers. Vanwege de vereiste afstand konden de vrouwen geen kamer met elkaar delen. Gedurende de lockdown was het niet mogelijk nieuwe cliënten te plaatsen vanwege het besmettingsgevaar. Dagbezoek was ook niet toegestaan gedurende het tweede kwartaal.

Buiten deze uitzonderlijke tijden - coronacrisis - is de opvang toegankelijk voor maximaal tien cliënten die geen bed bezetten, maar overdag behoefte hebben aan dagbesteding en contact. Cliënten kunnen tussen 10:00 en 16:00 uur terecht. Indien gewenst kunnen ze gebruikmaken van het aanbod aan activiteiten en faciliteiten op de opvang (wasgelegenheid, pc, douche etc.). Om de groep cliënten die in de opvang verblijven te beschermen en het besmettingsgevaar te minimaliseren moesten we deze doelgroep helaas buiten de deur houden. Zodra de coronamaatregelen versoepelen, nodigen we collega's van andere afdelingen en externen uit voor voorlichtingsavonden, workshops en trainingen. De verhuizing van de opvang in 2019 naar de nieuwe accommodatie heeft SHOP geholpen om deze coronatijd te doorstaan.

Tabel 1. Bezetting 24-uursopvang en dagopvang 2019

Bezetting 24-uursopvang en dagopvang		2020	2019	2018	2017
Aantal unieke cliënten dagopvang		9	15	49	36
Aantal unieke cliënten nachtopvang		42	39	46	46
<i>Van wie</i>	<i>Slachtoffers mensenhandel nat.</i>	13	8	10	10
	<i>Slachtoffers mensenhandel int.</i>	13	11	8	11
	<i>Sekswerkers (actief/niet meer actief)</i>	16	20	29	25
Bezettingsgraad nachtopvang		83,5%	83%	69,5%	69,5%

Het aantal unieke cliënten is licht gestegen (van 39 in 2019 naar 42 in 2020). Ondanks de strenge coronamaatregelen is de bezettingsgraad hoger dan voorgaande jaren. Van de cliënten die bij de Gantel verbleven was 40 procent betrokken bij het uitstapprogramma (RUPS III). Door de lockdown en de daaropvolgende schorsing van activiteiten voor cliënten die niet in de voorziening verblijven, daalde het aantal dagbezoekers.

Knelpunt bij de opvang blijft de moeizame doorstroom naar reguliere huisvesting of andere vormen van begeleid wonen buiten SHOP. Dit knelpunt, veroorzaakt door het schrappen van deze doelgroep uit de urgentieprocedure in Haaglanden zoals besloten in 2019, wordt steeds nijpender. Het heeft zichtbare consequenties voor de uitstroom en instroom van nieuwe cliënten. Het risico is dat de Gantel "verstopt" raakt. Bovendien kan dit consequenties hebben voor het wel/niet goed verlopen van de trajecten van de cliënten. De stagnatie van de doorstroom naar zelfstandiger wonen en het verblijven op een tijdelijke plek, bevordert niet de verdere ontwikkeling van cliënten die klaar zijn om een nieuwe fase in hun leven te betreden.

2.2 ACTIVITEITEN

Ontwikkeling team

Het team volgde het afgelopen jaar verschillende trainingen over deskundigheidsbevordering, aangeboden door het bedrijf Cocon. Voorbeelden hiervan zijn: Omgaan met ongewenst gedrag, Omgaan met verslaving, Psychopathologie en SRH-methodiek. Door de coronamaatregelen zijn niet alle trainingen afgerond in 2020. De SRH-methodiek was bijvoorbeeld bedoeld voor alle afdelingen van SHOP, maar is alleen voor een deel gegeven. De training is verschoven naar 2021. Het team is wel erg tevreden na elke afgeronde training. Naast deze trainingen van Cocon krijgt het team ook trainingen in veiligheid, EHBO, ontruimingsoefeningen en brand blussen van het bedrijf Fire Control. Ieder teamlid is in het bezit van een geldig BHV-certificaat om veiligheid binnen de opvang te kunnen waarborgen. Verder vond er om de maand intervisie plaats, onder leiding van een externe coach. Hierbij werden elke keer thema's en dilemma's van de dagelijkse werkvloer behandeld en besproken.

Interne evaluatie onderzoek over de begeleiding in de leefgroepen. Een jaar na de verhuizing is gekeken naar het effect van de nieuwe huisvesting op de door SHOP gehanteerde methodiek. Naar aanleiding van de conclusie uit de interne evaluatie en de voorgestelde verbeterpunten is er een vervolg gestart om het primair proces voor de opvang te kunnen omschrijven. Hieronder vallen bijvoorbeeld het bijstellen van de aanmeldroute, het time-out beleid bij agressief gedrag en het begeleidingsplan. Het onderzoek bevestigt dat er nog meer afstemming nodig is tussen de woonvoorziening en het maatschappelijk werk. Dan sluit het individuele cliëntplan beter aan op het oefenen in een woonsituatie en in de leefgroep.

Activiteiten

Binnen de opvang was een nieuw trainingsaanbod gestart. Opvangmedewerkers gaven trainingen en organiseerden activiteiten in mindfulness, binnen en buiten sporten, fitnessen in de sportschool, schilderen, tekenen, koken, bakken en tuinieren. Door een collega uit het team van Spot46 is ook training gegeven over internetfraude en seksuele gezondheid. De plannen voor het uitbreiden van de activiteiten, bijvoorbeeld door externen of voor een betere integratie in de wijk, zijn voorlopig stopgezet door de pandemie. Indien mogelijk gaan de activiteiten, zoals een zelfverdedigingscursus voor vrouwen of kickboksen in het dichterbij gelegen buurthuis, in 2021 door.

Doorstroomvoorzieningen

De leefgroepen in de doorstroomvoorzieningen vormen hun eigen unit. Op elke verdieping is één medewerker het aanspreekpunt. De leefgroepen van drie bewoners zijn zelfstandiger. Zij gaan overdag naar werk of school. De leefgroepen geven zelf aan dat één vast contactmoment in de avond voldoende is. Zo kunnen ze hun dag bespreken en eventuele bespreekpunten met een medewerker en andere medebewoners delen. Op deze manier kunnen ze oefenen voor hun persoonlijke traject. De medewerker die aanspreekpunt is per woning, is ook degene die wekelijks - of wanneer nodig - de housemeeting houdt. De medewerkers die verantwoordelijk zijn voor de etage, zijn ook aanspreekpunt voor facilitaire zaken. Ze eten met het groepje mee en observeren de ontwikkelingen in de leefgroep.

Nood- en crisisopvang

De twee leefgroepen leefden in eerste instantie gescheiden. Apart van elkaar experimenteerden ze met koken en hielden ze een gescheiden housemeeting. Na een evaluatie besloten de twee groepen dit weer gezamenlijk te doen. Het afgelopen jaar was zwaar voor de bewoners door alle coronamaatregelen. Ze werden steeds beperkt in hun vrijheden en bleven veel binnen. Dit bracht extra uitdagingen met zich mee en leidde soms tot frustraties in de leefgroep. Ondanks de zware opgave is het gelukt om met elkaar door de moeilijke tijd heen te komen. De opvang en de hele woonvoorziening bleven in 2020 coronavrij.

2.3 BASIS MEDISCHE ZORG

Er is een wekelijks inlooppreekuur van een huisarts bij de opvang van SHOP de Gantel. De huisarts heeft hiervoor een speciale ruimte met onderzoekstafel en andere benodigdheden. Alle cliënten van de opvang kunnen bij haar terecht, mochten ze dat willen, wel of niet verzekerd. Ook andere cliënten van SHOP, buiten de opvang, kunnen bij haar terecht, mits dit van te voren is aangegeven. De huisarts kan recepten voorschrijven voor verschillende medicijnen. Als het om niet verzekerde patiënten gaat, heeft SHOP een speciaal fonds om deze te vergoeden. Soa-onderzoeken worden bij Spot46 of de GGD gedaan.

Tabel 2. Aantallen consulten en patiënten Basis Medische Zorg

Type klacht	2020	2019	2018	2017
Totaal aantal consulten	64	95	86	105
Aantal unieke cliënten	26	30	28	26
Zwangerschap	8	9	4	20
Soa-test ³	0	0	6	0
Soa gerelateerde gesprekken	7	11	10	9
HIV	1	0	0	0
Hepatitis B	0	1	0	2
Psychische en sociale problematiek	18	50	45	29
Luchtwegen	6	6	11	5
Bewegingsapparaat	6	11	7	8
Anticonceptie	18	15	19	14
Overige klachten	35	46	40	70

De huisarts vond het houden van haar spreekuur lastig en de psychische gesprekken pittig vanwege de pandemie. Het was niet druk qua bezoekers en er waren in het laatste kwartaal geen problemen met de luchtwegen van cliënten. Door de maatregelen heeft ze ook een paar weken consulten moeten missen. De cijfers zijn, ondanks de gemiste consulten, op elk vlak redelijk stabiel gebleven. Alleen vallen het totaal aantal consulten en psychische en sociale problematiek veel lager uit dan voorgaande jaren.

3. KERNTAAK: NIET-RESIDENTIËLE HULPVERLENING

ABBA/VL/25288

Het team niet-residentiële hulpverlening wordt gevormd door maatschappelijk werkers. Het team werkt aan de volgende doelstellingen:

- a. Begeleiding van (ex-)sekswerkers in hun wens hun zelfredzaamheid en zelfsturing te vergroten, zodat zij zo zelfstandig en aangenaam mogelijk kunnen participeren in de maatschappij.
- b. Begeleiding van sekswerkers in het maken van nieuwe keuzes bij het stoppen van hun werkzaamheden als sekswerker.
- c. Bijstaan van (vermoedelijke) slachtoffers van mensenhandel in hun wens de regie over hun leven te herwinnen.

3.1 ACTIVITEITEN

Het team niet-residentiële hulpverlening voert de volgende activiteiten uit:

- Individueel maatschappelijk werk;
- Groepswork (zie 3.1.1);
- Dagelijks inloopsprekuren voor cliënten met korte vragen;
- Niet-cliëntgebonden advisering van netwerkpartners;
- Psychosociale begeleiding van slachtoffers mensenhandel (zie hoofdstuk 4).

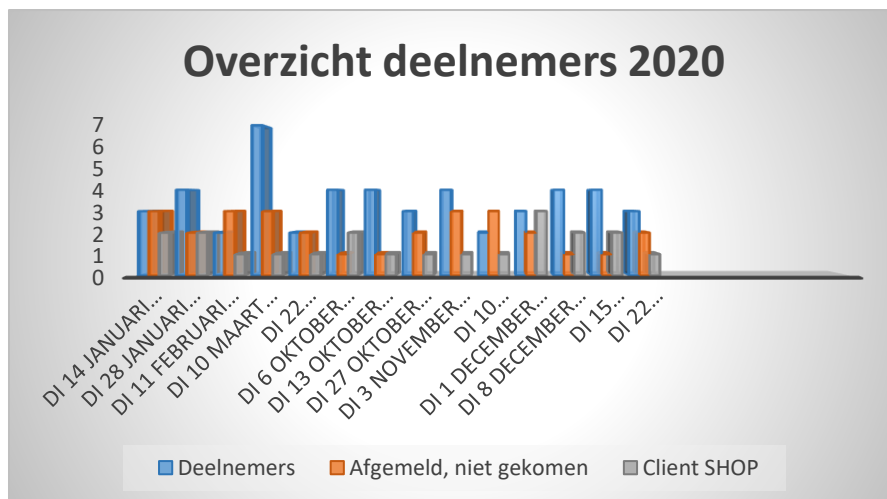
3.1.1 GROEPSWERK

Themabijeenkomsten voor transpersonen

SHOP heeft een lotgenotencontactgroep voor transpersonen die werkzaam zijn of zijn geweest als sekswerker. SHOP faciliteert de themabijeenkomsten voor transpersonen (accommodatie, budget en twee vaste maatschappelijk werkers). Het is het derde jaar dat SHOP deze activiteit structureel aanbiedt. Doelen van de bijeenkomsten zijn:

- Informatieoverdracht;
- Delen van ervaringen;
- Vormen van een kerngroep die vertrouwen heeft in elkaar en in SHOP als organisatie;
- Uitbreiding van de naamsbekendheid van SHOP onder de doelgroep.

Aantal bijeenkomsten in 2020:	14 waarvan 10 online
Aantal vaste bezoekers:	7
Aantal contacten transpersonen:	21
Tijdstip:	18.00 - 21.00 uur, met een uitloop tot 21.30 uur
Frequentie bijeenkomsten:	Om de week en vanaf oktober 2020 wekelijks van 18.00 - 20.00 uur online

Naast de bijeenkomsten zijn er twee **TransAppGroepen** actief. De eerste TransAppgroep is voor het delen van luchtige berichten. De tweede TransAppgroep gaat meer de verdieping in. Men deelt hier meer tips en adviezen op persoonlijk vlak met elkaar, praat over geweld en misstanden en houdt elkaar op de hoogte over mogelijke coronamaatregelen. De groep die deelneemt aan deze laatste appgroep is het meest aanwezig bij de online themabijeenkomsten.

In 2021 wordt meer rekening gehouden met de verschillen die zichtbaar werden in de loop van 2020. Zo is binnen de groep transpersonen sprake van een scheiding door de taalbarrière tussen de Spaanstalige en Nederlandstaligen (bij de face-to-face-ontmoetingen was de barrière minder omdat tolken onderling of met een tolk soepeler liep) en het verschil tussen transpersonen en travestieten. Beide groepen willen vaak andere thema's behandelen.

Hoofdthema's

De besproken hoofdthema's in 2020 waren: transitietraject, gezondheid, trans-community, sekswerk en misstanden. Aan de hand van deze thema's komen allerlei aspecten aan bod die te maken hebben met de fysieke (operaties, implantaten, gebruik van hormonen) en psychologische impact van een transitie. Ook wordt aandacht besteedt aan seksualiteit, relaties en het werk in de sekssector. Gedurende deze gesprekken werd duidelijk dat transpersonen en travestieten andere thema's met elkaar willen verdiepen.

Geweld en misstanden tegen deze groep is helaas een bekend verschijnsel. Transpersonen geven aan dat Parijs (een stad waar vroeger de trans-community regelmatig verbleef om te werken) inmiddels een zeer gevaarlijk stad is om te werken. Transpersonen worden belaagd, gechanteerd en vaak beroofd en geslagen. In Nederland wordt de positie van deze groep ook steeds kwetsbaarder. De deelnemers signaleren een toename van uitbuiting, geweld en chantage. Ze hebben geen goede ervaring met het doen van aangiftes, dus blijft alles onzichtbaar. SHOP wil daaraan in 2021 extra aandacht geven.

In 2020 is ook aandacht gegeven aan het thema: coronacrisis. Naast de angst voor corona en de veranderingen, zijn ook zaken besproken als de noodzaak voor sommigen om door te blijven werken tijdens de lockdown, de kwetsbaarheid en het feit dat klanten vaker agressiever zijn en meer willen voor minder geld (dit valt ook onder het thema misstanden). Informatie over Tozo 1, 2 en 3, de RIVM-maatregelen en noodfondsen kwamen ook aan bod.

Cursus budgetteren op de verschillende locaties

Een maatschappelijk werker is belast met het faciliteren van de cursus budgetteren. De cursus budgetteren wordt gegeven in samenwerking met de trainers van de Gemeente Den Haag. Ze verzorgen de cursus op locatie voor de cliënten van SHOP (Spot46 en De Gantel).

3.2 CIJFERS INDIVIDUELE TRAJECTEN

Het team niet-residentiële hulpverlening houdt vijf dagen per week 's middags een inloopspreekuur. De intakes van nieuwe cliënten worden ingepland en vinden vijf dagen per week plaats.

Tabel 4. Cliëntenbestand

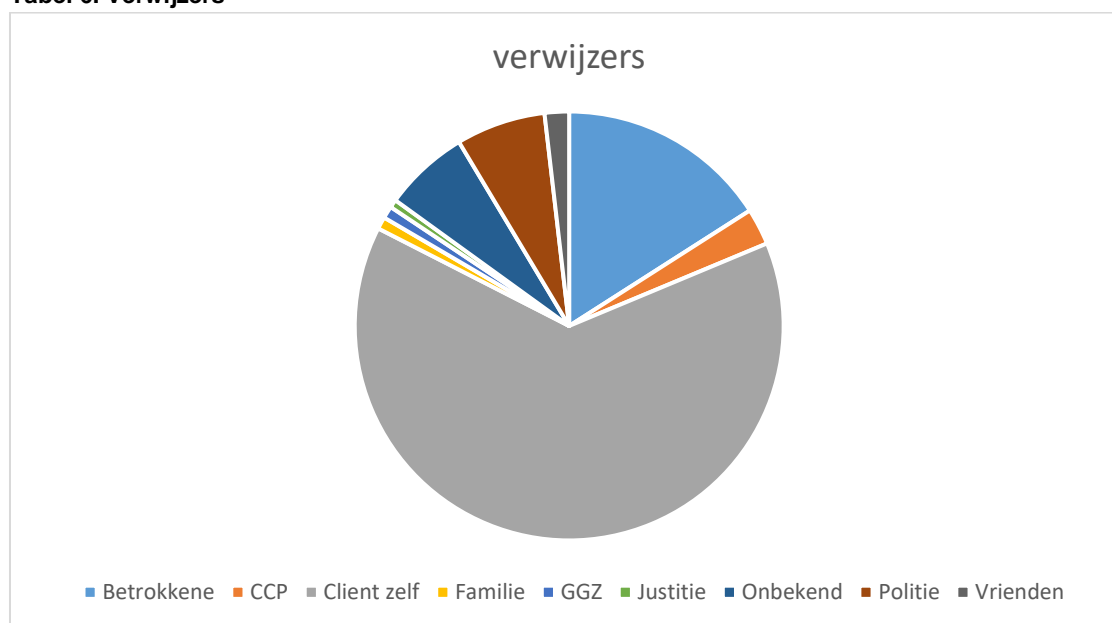
Cliëntenbestand	2020	2019	2018	2017
Maatschappelijk Werk (MW)				
Aantal cliënten	334	301	280	308
Nieuwe cliënten	78	74	98	143
Afgesloten dossiers	78	17	83	74

Tabel 5. Totaal aantal cliënten per doelgroep

Cliënten per doelgroep	2020	2019	2018	2017
Cliënten maatschappelijk werk (sekswerkers)(MW)	167	165	171	167
Slachtoffers mensenhandel in begeleiding bij MW	143	127	109	140
Potentieel slachtoffer mensenhandel	16	9	0	0
Betrokkenen	1	0	0	1
Totaal	334	301	280	308

De grootste groep cliënten die gebruikmaakt van maatschappelijk werk is al jaren de groep sekswerkers (actief en niet actief).

Tabel 6. Verwijzers

Conform de trend van de afgelopen jaren hebben 208 cliënten zichzelf in 2020 aangemeld.

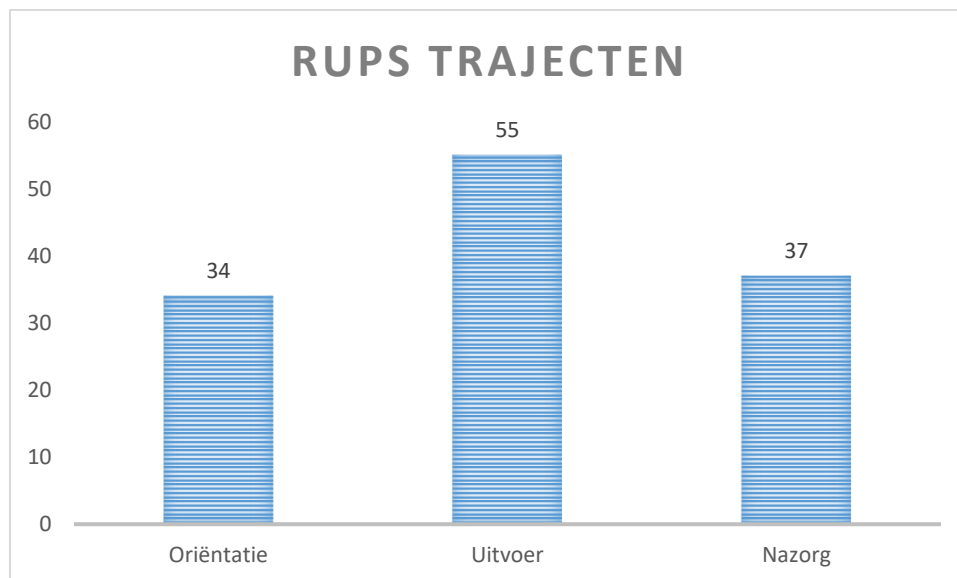
3.3 CIJFERS UITSTAPPROGRAMMA (RUPS III-REGELING)

Voor de regeling RUPS III was SHOP penvoerder voor de provincie Zuid-Holland in de periode juli 2019 tot en met december 2020. Partners waren De Haven (uit Den Haag) en ESSM Humanitas Rotterdam (regio Rotterdam). Het eindverslag van dit project was op 31 maart jl. gereed en is ingediend bij het Ministerie van JenV.

Inhoudelijk jaarverslag SHOP 2020

Op 31 december 2020 waren nog 126 voormalige sekswerkers betrokken bij het uitstapprogramma die betrekking had op de regeling RUPS III en 38 cliëntendossiers zijn afgesloten. Daarvan hebben 32 cliënten definitief de seksbranche verlaten. In onderstaande tabel wordt weergegeven in welke fase de 126 cliënten zich bevonden eind 2020.

Tabel 7. Aantal trajecten RUPS op 31 december 2020

In de periode juli 2019 tot december 2020 maakten 17 van deze cliënten gebruik van de opvang (40 procent van de cliënten van de opvang).

De fasen op een rij

Oriëntatiefase: start wanneer iemand aangeeft te willen stoppen met sekswerk of al gestopt is.

Uitvoerfase: start wanneer de cliënt ook aangemeld is bij de job-hunter en stabiel is op andere leefgebieden. Het doel van deze fase is om de door de cliënt gemaakte keuzen te concretiseren. Het gaat in deze fase om het daadwerkelijk verkrijgen van de gewenste situatie ten aanzien van werk of een andere dagbesteding. Deze fasen stoppen wanneer de cliënt zijn doel heeft bereikt door het vinden van ander werk, een opleiding of andere dagbesteding.

Nazorgfase: aandacht voor het handhaven dan wel verbeteren van de situatie waarin de cliënt zich bevindt. Het gaat om het bereiken van een duurzame carrièreswitch.

Resultaten voor de provincie

Voor de provincie Zuid-Holland zijn de resultaten voor de periode juli 2019 tot en met december 2020 samengevat in de volgende tabel.

Tabel 8. Resultaten provincie Zuid-Holland

Contactfase⁴ Aantal sekswerkers bereikt met veldwerk, uitgesplitst naar doelgroep	Contactmomenten: 14.249 Unieke contacten: 3.154 <u>Waarvan:</u> Vrouw: 2.856 Man: 79 Transpersonen: 219
Oriëntatie-/ uitvoeringsfase Aantal sekswerkers die het uitstapprogramma volgen, uitgesplitst naar doelgroep	367 <u>Waarvan:</u> Vrouw: 336 Man: 13 Transpersonen: 18
Nazorgfase Aantal sekswerkers die daadwerkelijk zijn uitgestapt, uitgesplitst naar doelgroep	343 <u>Waarvan:</u> Vrouw: 312 Man: 13 Transpersonen: 18

Met ingang van 2021 is de regeling voor vier jaar overgeheveld naar regiogemeenten (waarvan Den Haag er een is) via de Decentrale Uitkering Uitstapprogramma Sekswerkers (DUUPS). SHOP heeft hiervoor een aanvraag ingediend, zodat de trajecten doorgang kunnen vinden.

⁴ Door de verschillende werkwijzen waarop het online veldwerk is georganiseerd (web crawler systeem of handmatig) en de lockdown is het aantal contacten met unieke personen niet nauwkeurig weer te geven. Er wordt daarom gesproken over zowel contactmomenten als over individuele unieke contacten. Daaronder vallen sekswerkers die daadwerkelijk persoonlijk contact hebben gehad met een medewerker. Individuele unieke personen kunnen in de contactfase dus meerdere malen contact zoeken, omdat de sekswerker meer informatie nodig had.

4. ZORGCOÖRDINATIE 18+ EN 18-/21- INFORMATIE- EN ADVIESPUNT MINDERJARIGEN

ABBA/VL/25288 en ABBA/VL/24381

De zorgcoördinatietaken voor zowel volwassenen als minderjarigen (18+ en 18-/ 21-) zijn verdeeld onder vier functionarissen. Deze functionarissen kunnen allen ingezet worden voor de voorlichtingsactiviteiten en het monitoren van slachtoffers die onder de coördinatie vallen. Specifiek voor de groep jongeren tot 18 jaar is SHOP Jeugd opgericht. De prostitutieleeftijd in de gemeente Den Haag is echter vanaf 21 jaar. Dat wil zeggen dat men onder de 21 jaar niet in de seksbranche mag werken. Daarom is bij de evaluatie van de pilot in 2018 afgesproken dat de leeftijdsgroep tot 21 jaar onder SHOP Jeugd valt.

Een aantal activiteiten van SHOP Jeugd vallen onder de pijlers 3 en 5 van het Beleidsplan Jeugd 2018-2020 'Haagse Jeugd, samen aan zet' van de Gemeente Den Haag.

SHOP voert de zorgcoördinatie uit voor de slachtoffers van mensenhandel in de regio Haaglanden. Daarnaast voert SHOP ook de zorgcoördinatie uit voor de regio Hollands Midden. Hiervoor ontvangt SHOP middelen via het Veiligheidshuis Hollands Midden.

Doel

Het doel van de zorgcoördinatie is het organiseren van een samenhangend hulp- en ondersteuningsaanbod voor slachtoffers van mensenhandel (in de regio) en het begeleiden naar de juiste hulpverlening. Via voorlichtingen en trainingen werkt SHOP ook aan de bewustwording rondom het onderwerp en aan kennisoverdracht gericht op professionals, partners en de potentiële doelgroep (en betrokkenen).

De kerntaak zorgcoördinatie van slachtoffers van mensenhandel bestaat uit de volgende onderdelen:

- a. Begeleiding van slachtoffers van mensenhandel naar de juiste voorzieningen voor op elkaar afgestemde zorg. Indien nodig opvang, juridische en financiële ondersteuning, het opstellen van een individueel zorgplan en het monitoren daarvan.
- b. Het organiseren van de totstandkoming van het regionale deel (Haaglanden en Hollands Midden) van de door de Rijksoverheid gewenste landelijke dekking van de zorgcoördinatie van slachtoffers van mensenhandel.
- c. Deelname aan de landelijke zorgcoördinatie-activiteiten van CoMensHa.
- d. Het leveren van een bijdrage aan de bestrijding van mensenhandel en de begeleiding van slachtoffers, door het kennis- en informatieniveau over het beleidsveld mensenhandel te verhogen.

4.1 ACTIVITEIT: ZORGCOÖRDINATIE 18+ BEGELEIDING EN MONITORING SLACHTOFFERS MENSENHANDEL

De zorgcoördinatoren werken aan de versterking en verbreding van het relevante netwerk. Zij voeren gesprekken met partners in de regio, die in aanraking komen met slachtoffers van mensenhandel. Ze geven daarnaast voorlichting en presentaties.

De coronacrisis heeft de wereld dan wel tijdelijk on-hold gezet, maar de hulpverlening aan slachtoffers van mensenhandel in de regio Haaglanden en Hollands Midden ging in aangepaste vorm onverminderd door. Het bestaande voorlichtings- en trainingsmateriaal over seksuele-, arbeids- en criminele uitbuiting is gedurende de eerste maanden van het jaar verbeterd. De leer-/trainingsstof is aangevuld met nieuwe items voor professionals en jongeren met overlap naar de Licht Verstandelijk Beperkt (LVB)-doelgroep. In samenspraak met de Gemeente Den Haag zijn een aantal activiteiten (zoals voorlichting- en trainingsaanbod aan professionals, jongeren en ouders) binnen het actieprogramma mensenhandel nader uitgewerkt.

Tabel 9. Cliënten zorgcoördinatie

Aantal cliënten zorgcoördinatie	2020	2019	2018
Totaal aantal cliënten zorgcoördinatie	159	151	120
Afgesloten trajecten totaal	61	33	3
Cliënten in traject bij MW van SHOP	127	123	109
Nieuwe gebruikers B8-regeling	5	8	19

Tabel 10. Slachtoffers mensenhandel en vorm van uitbuiting

Slachtoffers mensenhandel naar vorm van uitbuiting	2020	2019	2018
Totaal seksuele uitbuiting	95	87	64
Seksuele uitbuiting vrouw	81	69	51
Seksuele uitbuiting man	12	17	12
Seksuele uitbuiting transpersonen 2		1	1
Totaal arbeidsuitbuiting	58	52	56
Arbeidsuitbuiting vrouw	13	10	10
Arbeidsuitbuiting man	45	42	46
Arbeidsuitbuiting transpersonen	-	-	-
Totaal criminele uitbuiting	6	7	3
Criminele uitbuiting vrouw	3	2	1
Criminele uitbuiting man	3	5	-
Criminele uitbuiting transpersonen		-	2
-			
Potentieel slachtoffer		5	-
Totaal	159	151	123

De taak van zorgcoördinator omvat meer dan slechts de monitoring en begeleiding van individuele cliënten. Hieronder een weergave van de activiteiten die niet gebonden zijn aan individuele dossiers.

Innovatie in de werkwijze

In 2020 zijn de voorlichtingen en trainingen over signalering van mensenhandel en de verschillende vormen van uitbuiting (door)ontwikkeld en de presentaties zijn omgezet naar webinars. De trainingen zijn praktisch, laagdrempelig en interactief. Na de training kunnen deelnemers aan de slag met het praktisch toepassen van hetgeen ze in de training geleerd hebben. Inmiddels zijn er voor de regio Haaglanden meerdere webinarverzoeken binnengekomen.

Informatie en advies

Veiligheidshuis

De gemeenten van de regio Haaglanden hebben besloten samen één Veiligheidshuis te vormen.

Naast de gemeente Den Haag bestaat de regio uit de gemeenten: Delft, Zoetermeer, Westland, Rijswijk, Leidschendam-Voorburg, Wassenaar, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp.

In het Veiligheidshuis werken aangesloten organisaties samen om preventie, repressie en nazorg op elkaar te laten aansluiten. Het doel is om bij de cliënt recidive te voorkomen, leefomstandigheden te verbeteren en problemen structureel aan te pakken.

Focus/weeg-overleg

Inhoudelijk jaarverslag SHOP 2020

In het focus/weeg-overleg zitten vertegenwoordigers van samenwerkende organisaties/relevante partijen en directbetrokkenen van de cliënt. Na analyse van de casus wordt er een gezamenlijk gedragen plan van aanpak opgesteld. Het plan bestaat uit afspraken over de inzet van maatregelen op het gebied van straf, zorg en hulpverlening, eventueel aangevuld met bestuurlijke maatregelen. Partijen spreken hierbij ook af wie van hen verantwoordelijk is voor welk onderdeel van het plan van aanpak. De zorgcoördinatoren namen vier keer deel aan de focus/weeg-overleggen bij het Regionale Veiligheidshuis Haaglanden.

Gesprekken met overige gemeenten

Met de gemeente Westland en Rijswijk zijn gesprekken gevoerd over het hulpverlenings- en trainingsaanbod van SHOP. De gemeenten onderzoeken de mogelijkheid tot participatie bij andere overleggen, waaronder het Regionale Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV) en de gemeentelijke beleidsoverleggen over mensenhandel. Er is een verkennend gesprek gevoerd met de regionale ketenregisseur. Vanaf 2021 vinden structurele overleggen plaats. De ketenregisseur is in het vierde kwartaal van 2020 aangesteld ter ondersteuning van de bestuurlijke portefeuillehouder en partners te helpen bij het versterken van de aanpak mensenhandel.

Landelijke overleggen

De zorgcoördinatoren nemen deel aan de overleggen van de zorgcoördinatoren bij CoMensha en de overleggen met Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW). SHOP heeft hiervoor meegewerkt aan het opstellen van een aantal brieven naar het Ministerie van J&V. In deze brieven werd de bezorgdheid geuit over de kwetsbaarheid van migranten en ongedocumenteerden en de daling van de aanmeldingen van slachtoffers van mensenhandel in de eerste lockdown-periode. Daarnaast voeren de zorgcoördinatoren structureel activiteiten uit in het kader van de ketenaanpak en de landelijke uitwisseling. Inmiddels nemen ze ook deel aan de overleggen van diverse field labs Mensenhandel Field Labs⁵

SHOP is tevens lid van Samenwerking Overleg Mensenhandel (SOM) onder voorzitterschap van CoMensha. In samenwerking met Fair Work, het SOM en CoMensha is SHOP gestart met een project om de sociale partners te betrekken bij *Eerlijk Werk als norm*. Hiervoor voeren de partners oriënterende gesprekken met de Sociale Economische Raad.

Deelname aan overleggen, debatten en onderzoeken

Regelmatig nemen zorgcoördinatoren deel aan onderzoeken, debatten en leveren ze informatie aan overheden en pers om aandacht te geven aan deze problematiek en voor kennisoverdracht.

De zorgcoördinatoren zijn onderdeel van het zorgnetwerk mensenhandel. Hiervoor namen de zorgcoördinatoren deel aan de volgende webinars:

- Webinar Wet verplichte GGZ;
- Webinar VNG Voorkomen ouderschap, vroeg ingrijpen loont;
- Webinar gereguleerde wantoestanden. Arbeidsmigranten in de Nederlandse landbouw (International Institute of Social Studies (ISS)).

Voorlichting en kennisbijeenkomsten

De voorlichtings- en kennisbijeenkomsten met de verschillende thema's over uitbuiting zijn gedigitaliseerd. In Haaglanden en Hollands Midden bezochten ruim honderdzestig deelnemers de webinar-bijeenkomsten. In 2020 vonden er in totaal elf kennis-/bewustwordingsbijeenkomsten plaats via webinars. Twee van deze bijeenkomsten waren gericht op de regio Haaglanden. Hieraan namen 31⁶ organisaties deel.

⁵Het Mensenhandel Field Lab (MFL) is een initiatief van het Openbaar Ministerie en de Nationale Politie om – met instemming van het Ministerie van Justitie & Veiligheid - in samenwerking met andere (overheid)organisaties en wetenschappers tot een nieuwe, meer effectieve aanpak van mensenhandel te komen. Het initiatief wordt gefinancierd uit de gelden voor de intensivering van de aanpak van mensenhandel.

⁶ w.o. CoMensHa, gemeente Rijswijk en Den Haag, Brijder, Parnassia, MEE, Sensa zorg, Veilig Thuis, Rode Kruis, het Daklozen loket en Openbaar ministerie (beleidsadviseur ondernijning, interventie jurist), hebben deelgenomen.

Inhoudelijk jaarverslag SHOP 2020

In december is er een presentatie gegeven bij het webinar Human Trafficking. Deze bijeenkomst werd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken georganiseerd, in het kader van het jaarlijkse kennisuitwisselingsprogramma over mensenhandel, en was bestemd voor Ngo's, OM, politie en juristen uit Moldavië, Hongarije, Roemenië en Bulgarije.

De bestuursdienst OCW van de Gemeente Den Haag heeft in samenwerking met CoMensHa en SHOP kennisbijeenkomsten georganiseerd. Deze bijeenkomsten waren voor de aandachtfunctionarissen die onder andere werkzaam zijn bij Veilig Thuis, het Veiligheidshuis Haaglanden, SZW, CIT/Jeugdbescherming en Centrum voor Jeugd en Gezin. SHOP gaf een presentatie over haar werk in het algemeen en de zorgcoördinatie in het bijzonder en over de signalen van mensenhandel bij jeugd en volwassenen.

Kompas Mensenhandel

Het Kompas Mensenhandel is een digitaal instrument dat gemeenten en andere professionals helpt bij de ontwikkeling van een aanpak mensenhandel. Het is een handboek/naslagwerk en biedt handvatten voor beleid. In het tweede kwartaal van 2020 is SHOP geïnterviewd voor een journalistieke productie over mensenhandel van de VNG/CoMensHa en gevraagd voor een quote in het Kompas Mensenhandel van de VNG. De productie is in december in de vorm van een Longread mensenhandel gepresenteerd. Het beschrijft de verhalen van slachtoffers, cijfers uit de slachtoffermonitor mensenhandel 2015-2019, de rol van gemeenten en de aanpak van mensenhandel.

4.2 ZORGCOÖRDINATIE 18-/21- EN INFORMATIE- EN ADVIESPUNT MINDERJARIGEN

Met het inrichten van het informatie- en adviespunt en de zorgcoördinatie mensenhandel minderjarigen (*SHOP Jeugd*) willen de Gemeente Den Haag en SHOP meerdere doelen bereiken:

- De bestaande Haagse hulpstructuur rondom minderjarigen verder uitbouwen;
- Het onderwerp mensenhandel en uitbuiting (ook cijfermatig) inzichtelijk maken;
- De kennis rondom het thema sekswerk en mensenhandel onder professionals, doelgroep en andere belanghebbenden (opvoeders) vergroten;
- De netwerken rondom de doelgroep versterken.

SHOP Jeugd voert diverse activiteiten uit binnen de twee kerntaken 'informatie en advies' en 'zorgcoördinatie 18-' (21- bij sekswerk). Naast het Centrum Jeugd & Gezin (CJG) werkt SHOP Jeugd samen met diverse partners in de stad, zowel op casuïstiekniveau als kennisoverdracht. De zorgcoördinator mensenhandel 18- van SHOP is sinds 2019 voorzitter van dit casuïstiekoverleg. De zorgcoördinator mensenhandel 18- neemt deel aan verschillende overleggen in Den Haag en de regio en is lid van het 18- overleg Den Haag. Ze participeert ook in de landelijke overleggen van CoMensha. SHOP Jeugd neemt vanuit haar functie als zorgcoördinator 18- de regierol voor slachtoffers van mensenhandel op zich.

SHOP Jeugd is inmiddels bekend bij de partners in de stad en de regio, waardoor de bekendheid onder de doelgroep stijgt. Inmiddels doen de partners een beroep op het informatie- en adviespunt en wordt SHOP Jeugd gevraagd voor voorlichtingen bij netwerkpartners. Ook zijn er samenwerkingsafspraken gemaakt met Veilig Thuis, Veiligheidshuis Haaglanden en Veiligheidshuis Hollands Midden. SHOP Jeugd heeft voorbereidend werk verricht om samen te werken met Fier! en het Jongeren Informatie Punt (JIP). SHOP Jeugd biedt nazorg aan jongeren uit de regio Haaglanden, die via de chat contact zoeken met Fier!, maar nog niet in de hulpverlening zitten.

4.3 ZORGCOÖRDINATIE 18-/21- AANMELDINGEN EN BEZOEKERS

ABBA/VL/24381

In 2020 is SHOP Jeugd 31 keer gebeld of gemaild voor advies en consultatie over signalen en vermoedens van sekswerk en mensenhandel. Deze contacten hebben geleid tot advies en het verstrekken van informatie. In twee situaties is het contact uitgemond in een oriënterend gesprek met een moeder en haar dochter en een gesprek met een jongen.

Tabel 11. Cliënten

	2020	2019	2018
Totaal aantal cliënten	29	19	9
Nieuwe aanmeldingen	18	16	9
Afgesloten	8	1	2

Digitale bezoekers

Binnen social media is SHOP Jeugd actief op Facebook en Instagram. Wekelijks worden berichten gepost over diverse thema's om de doelgroep te informeren en te bereiken. Aan bod komen onder meer seksualiteit, sexting, sekswerk en mensenhandel. Aan het einde van 2019 had SHOP Jeugd op Instagram 157 volgers. In 2020 steeg dit aantal naar 263 volgers.

4.4 ZORGCOÖRDINATIE 18-/21- VOORLICHTINGEN, INFORMATIE & ADVIES, PRESENTATIES EN INTERVIEWS

Voorlichtingen 18-/21- voor professionals en ouders

Vanwege de coronamaatregelen gingen veel voorlichtingen niet door. De voorlichtingen die wel door gingen zijn gegeven door webinars.

Voorlichtingen 18-/21- voor de doelgroep

Eind november is SHOP Jeugd gestart met een pilot om online voorlichtingen te geven. Hiervoor is een online werkboek ontwikkeld. De voorlichting wordt gegeven aan een groep meiden die verblijven bij Ipse de Bruggen. In januari 2021 start weer een groep.

Organisatie	Doelgroep	Bijzonderheden
Ipse de Bruggen online	Meidengroep	Voorlichtingsreeks (4x)
De Mussen online	Moeders (40)	Eenmalig
Zij aan Zij	Jonge moeders	Eenmalig
E lance academy online	Doelgroep	Eenmalig

Interviews

In 2020 gaf SHOP Jeugd 6 interviews.

ULLC studenten	Onderzoek loverboys
Student toegepaste psychologie	Slachtoffers loverboys
Student criminologie master	Digitalisering loverboys
Student SPH	Signaleren slachtoffers als jeugdbeschermer
Middelbare school	Mensenhandel algemeen
Stagiaire politie	Minderjarige jongens uitbuiting

Inhoudelijk jaarverslag SHOP 2020

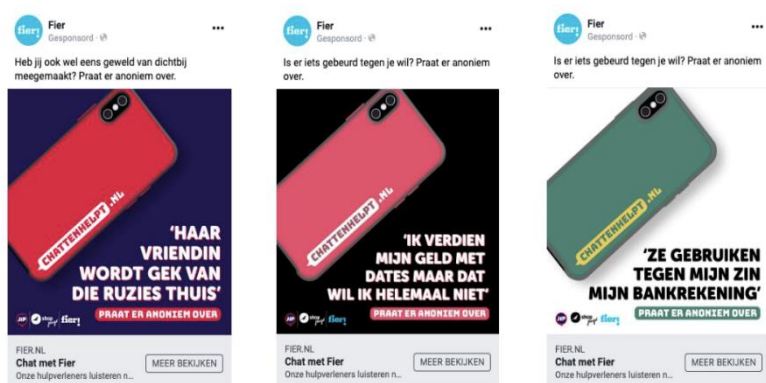
SHOP Jeugd in coronatijd

In het eerste halfjaarverslag 2020 werd geschreven over projecten als het uitbrengen van een magazine gekoppeld aan een symposium. Door de constante veranderingen en onzekerheden van de coronacrisis zijn de geplande activiteiten komen te vervallen. In plaats daarvan is het werkboek voorlichting online ontwikkeld met het oog op de online voorlichtingen voor de komende periode. Het symposium is verplaatst naar 2021 en wordt in de vorm van een online tafelgesprek opgenomen en uitgezonden.

Campagnes 2020

Chatten helpt.nl

Na maanden voorbereiding is op 25 mei de campagne www.chattenhelpt.nl gelanceerd. De chat is ontstaan vanuit een samenwerking tussen het JIP, Fier, SHOP Jeugd en de Gemeente Den Haag. De chat heeft als doel Haagse jongeren (van 12 tot 23 jaar), die te maken hebben met geweld in afhankelijkheidsrelaties, op een laagdrempelige en anonieme manier te leiden naar hulp.

Boef je?

De campagne Boef je? is eind 2020 gelanceerd. Op 10 december ging er een persbericht uit en ging www.boefje.nu online. Deze laagdrempelige website is bedoeld om jongeren te informeren over criminele uitbuiting. Ook is er een mailing verstuurd naar alle partners van SHOP om hen te informeren over de campagne, samen met een vooraankondiging van het online tafelgesprek. De eerste aanmeldingen hiervoor zijn binnen. Twee ROC-scholen vroegen om campagnemateriaal, dat aan hen is verzonden. Ter promotie zijn er mondkapjes met het logo gedrukt. Deze zijn en worden nog steeds uitgedeeld op straat in Den Haag. Doordat de scholen en winkels zijn gesloten is contact gezocht met verschillende buurthuizen in Den Haag. De mondkapjes en boomerangkaarten zijn verspreid bij buurthuis Laak, Leidschenveen en Ypenburg. In 2021 gaat SHOP Jeugd meer buurthuizen benaderen. Bij het JIP is het materiaal ook verkrijgbaar. Er zijn 15.000 boomerangkaarten verspreid door Den Haag. Vijf dagen na de verspreiding waren de kaarten bij veel locaties al op en werd er om meer materiaal gevraagd.

Op social media zijn verschillende posts en story's over de campagne gedeeld. Eén filmpje is geadverteerd via Instagram en snapchat.

Bereik Instagram: van 10 december tot 18 december hebben 7.993 mensen het bericht/de advertentie minstens 1 keer bekeken.

Bereik snapchat: van 14 tot 18 december hebben 49.839 mensen het filmpje op snapchat gekregen en 385 hebben omhoog geswiped voor meer informatie.

Bereik LinkedIn: het filmpje is in totaal 1.089 keer bekeken. Het bericht is ook gedeeld door Middin. Daarnaast hebben de buurthuizen en het JIP onze campagne vaak gedeeld op social media.

4.5 SAMENWERKING KETENPARTNERS

Overleggen

Sinds 2019 heeft SHOP Jeugd de voorzittersrol binnen het Expertiseteam Minderjarigen Mensenhandel Haaglanden (EMMH). Dit heeft als positief effect dat ketenpartners SHOP Jeugd beter op de hoogte brengen dan voorheen, waardoor SHOP proactiever is in casuïstiek. Ook bellen en mailen ketenpartners vaker met SHOP Jeugd.

SHOP Jeugd neemt deel aan diverse overleggen in de gemeente Den Haag, binnen de regio Hollands Midden en op landelijk niveau:

Expertiseteam Minderjarigen Mensenhandel Haaglanden (EMMH): Elke zes weken is er een casuïstiekoverleg met allerlei jeugdhulpverleningsorganisaties. Tijdens dit overleg delen de organisaties ook signalen en informatie rondom mensenhandel (18-). Per 2019 heeft SHOP, zoals hierboven genoemd, de rol van voorzitter van dit overleg overgenomen.

Werkgroep preventie en voorlichting: Deze werkgroep komt vier keer per jaar bij elkaar. Alle aanbieders rondom de preventie van mensenhandel in Den Haag bespreken met elkaar hun aanbod, signalen en eventueel nieuwe initiatieven voor 18-.

Ketengroep zorgnetwerk mensenhandel, Den Haag: De Gemeente Den Haag organiseert elk kwartaal een overleg over 18- en 18+ met alle ketenpartners in Den Haag.

Landelijk platform meldpunten mensenhandel minderjarigen: Georganiseerd door CoMensHa. Twee tot drie keer per jaar komen alle landelijke organisaties bij elkaar. Aan bod komen onder andere regionale signalen, ervaringen en hiaten (18-).

Zorgcoördinatorenoverleg: Georganiseerd door CoMensHa. Elk kwartaal komen alle zorgcoördinatoren uit heel Nederland bij elkaar voor het uitwisselen en delen van ervaringen, signalen en hiaten. Dit overleg heeft ook een intervisiemoment. Vanuit dit platform worden zaken bij het SOM op een hoger niveau ingebracht (18+ en 18-).

De SHOP zorgcoördinator neemt deel aan twee casuïstiek overleggen rondom minderjarige slachtoffers van mensenhandel in Leiden en Gouda. Deze overleggen worden georganiseerd door ZoCo Hollands Midden (18-).

Vanuit het Prostitutieplatform Den Haag is een initiatief ontstaan om elk kwartaal een intervisiemoment te organiseren, waarbij ook vraagstukken rondom minderjarigen aan bod komen. Vanuit zorgcoördinatie en SHOP Jeugd is deelname toegezegd.

4.6 ZORGCOÖRDINATIE HOLLANDS MIDDEN

Hollands Midden

SHOP verzorgt de zorgcoördinatie voor de regio Hollands Midden en werkt daarbij samen met het Leger des Heils. Het Leger des Heils verzorgt de ambulante hulpverlening en waar nodig de opvangvoorzieningen in die regio. SHOP neemt deel aan het casuïstiekoverleg in Leiden met GGDHM-Leiden en samenwerkingspartners uit de regio, die de bestrijding van mensenhandel van groot belang vinden.

In Gouda participeert SHOP in het risico-jongerenoverleg met de coördinator jeugdveiligheid en alle relevante zorg- en veiligheidspartners. Een casuïstiek bespreking gaat over risicojongeren die mogelijk verantwoordelijk zijn voor enige vorm van overlast en criminaliteit of het risico lopen af te glijden. In dit kader is SHOP ook aanwezig bij het Ketenoverleg Jeugd en Preventie van de Gemeente Gouda. Ook voor de regio Hollands Midden sluit SHOP aan bij de “Proeftuin jeugdzorginstellingen”, zoals hierboven gemeld.

In Hollands Midden zijn 9 webinars georganiseerd waarvan 7 kennismakings- en 2 verdiepingsbijeenkomsten over arbeidsuitbuiting. Aan de bijeenkomsten namen 44 instellingen deel.⁷

⁷ w.o. het Veiligheidshuis, GGD HM, Go! voor Jeugd, Politie, Raad voor de kindbescherming, Tom in de buurt, Reclassering, MEE ZH en diverse gemeenten uit Hollands Midden.

5. KERNTAAK: DIENSTVERLENING, INFORMATIE EN ADVIES: SPOT46

ABBA/VL/14782 en ABBA/VL/26103-project

In dit hoofdstuk worden de resultaten met betrekking tot de plannen en doelen van Spot46 over de periode 1 januari tot en met 31 december 2020 besproken. Deze verschillende plannen en doelen voor Spot46 zijn in een werkplan⁸ vastgelegd besproken.

Tabel 12. Plannen en doelen Spot46

Plannen en doelen voor Spot46 uit het werkplan 2020
1.000 bezoeken door 250 unieke sekswerkers
Website: 25.000 bezoeken
400 unieke sekswerkers zijn per e-mail, sms of app benaderd en geïnformeerd over Spot46
750 sekswerkers zijn telefonisch, per e-mail en social media voorzien van informatie en advies
Monitoren van ontwikkelingen rondom sekswerk in de regio Haaglanden en waar nodig onderzoek doen
Een bijdrage leveren aan het verminderen van het stigma rondom sekswerkers en sekswerk
Klantenactie en 'Week van het Condoom' in samenwerking met het Centrum Seksuele Gezondheid

5.1 ACTIVITEIT: INFORMATIE EN ADVIES

In deze paragraaf worden de resultaten beschreven over informatie en advies dat gegeven is door Spot46 tijdens het inloopspreekuur en via telefoon, e-mail en social media.

In onderstaande grafieken en tabellen wordt weergegeven hoe vaak Spot46 in 2020 is bezocht door sekswerkers. Onderverdeeld naar mannen, vrouwen en transpersonens en nationaliteit. Ook wordt weergegeven hoeveel mensen in deze periode voor het eerst naar Spot46 kwamen en welke thema's tijdens de bezoeken besproken zijn. Daarna volgt informatie over het aantal keer dat er informatie en advies is verstrekt per telefoon en e-mail en waarover dat ging. Vervolgens wordt weergegeven hoe vaak en naar welke sekswerkers zijn doorverwezen door Spot46.

5.1.1 BEZOEKERS VAN SPOT46

In 2020 hebben **241** unieke bezoekers Spot46 bezocht.

Tabel 13. Aantal unieke bezoekers Spot46 in 2020

Aantal unieke bezoekers	2018	2019	2020
Terugkerend	87	112	104
Nieuw	128	186	137
Totaal	215	298	241

Een daling in het aantal bezoekers t.o.v. 2019 was te verwachten, omdat het centrum door de coronamaatregelen twee maanden lang dicht is geweest. De medewerkers waren wel via de website en telefoon bereikbaar. Desondanks had Spot46 een hoog aantal unieke bezoekers. Het doel van 250 unieke bezoekers is voor 96 procent gehaald. Van de 241 unieke bezoekers in 2020, waren 104 unieke bezoekers al eerder bij Spot46 geweest. Er kwamen in totaal 137 nieuwe bezoekers bij

⁸ Gezien de door de overheid genomen coronamaatregelen heeft Spot 46 geen bezoekers ontvangen tussen 16 maart en 19 mei 2020. Contactmomenten (telefonisch en email) met sekswerkers gedurende deze periode zijn meegenomen in punt 5.6

Inhoudelijk jaarverslag SHOP 2020

Spot46. Het aantal nieuwe unieke bezoekers laat zien dat – ook in uitzonderlijke omstandigheden – Spot46 erin slaagt om steeds weer nieuwe mensen te bereiken.

Tabel 14. Aantal unieke bezoekers in 2020 naar gender

Aantal unieke bezoekers naar gender	2018	2019	2020
Vrouw	187	257	195
Man	15	24	17
Transpersonen personen	13	17	29
Totaal	215	298	241

Ten opzichte van de voorgaande jaren zijn de aantallen niet veel veranderd, wel blijft het aantal transpersonen groeien.

Tabel 15. Nationaliteit unieke bezoekers Spot46 in 2020

Nationaliteit unieke bezoekers Spot46	2018	2019	2020
Nederland	60	132	67
Roemenië	56	72	82
Latijns-Amerika	28	42	57
Hongarije	17	13	9
Bulgarije	6	13	3
Oost-Europees overig	12	7	5
Spanje	-	6	8
West-Europees overig	-	6	3
Thais	8	3	4
Overig/onbekend	28	1	3
Totaal	215	298	241

De meest vaak voorkomende nationaliteiten onder de sekswerkers die Spot46 bezoeken zijn – net als voorgaande periodes – Nederlands, Roemeens en Latijns-Amerikaans. Wel zien wij in 2020 voor het eerst dat er meer Roemeense bezoekers Spot46 hebben bezocht dan welke nationaliteit dan ook. Dit kan als redenen hebben het steeds groeiende aantal Roemeense sekswerkers of meer behoefte aan hulp i.v.m. de coronacrisis. Ook is de taalbarrière bij Roemeense sekswerkers groter dan bij andere groepen en speelt de geringe kennis van de Nederlandse wet- en regelgeving en instanties mee.

5.1.2 BEZOEKEN AAN SPOT46

In 2020 is Spot46 867 keer bezocht. Het doel van 1.000 bezoeken was niet haalbaar door de langdurige sluiting. De 857 bezoeken werden gebracht door 241 unieke sekswerkers (zie tabel 14). Dat betekent dat een sekswerker gemiddeld 3,59 keer per jaar naar Spot46 is gekomen (vorig jaar was dit 3,43 keer).

Tabel 16. Aantal bezoeken naar gender Spot46 in 2020

Aantal bezoeken	2018	2019	2020
Vrouwen	736	786	653
Mannen	53	57	50
Transpersonen	224	181	164
Totaal	1013	1024	867

Inhoudelijk jaarverslag SHOP 2020

Zoals gezegd bracht de gemiddelde sekswerker 3,59 keer een bezoek aan Spot46 in 2020. Uit de cijfers blijkt ook dat vrouwelijke sekswerkers 3,35 keer, mannelijke sekswerkers 2,94 keer en transpersonen sekswerkers gemiddeld 5,65 keer per jaar naar Spot46 komen. Dit bevestigt wat de medewerkers van Spot46 al jaren ervaren: de groep van transpersonen sekswerkers lijkt het vaakst behoefte te hebben aan informatie en advies.

Tabel 17. Aantal bezoeken per nationaliteit van de bezoekers Spot46 in 2020

Bezoeken en nationaliteit van de bezoekers	2018	2019	2020
Nederland	230	282	183
Latijns-Amerika (Spaanstalig)	352	281	324
Roemenië	211	238	253
Hongarije	85	55	32
Bulgarije	28	33	14
Oost-Europees overig	58	54	38
Thais	36	13	3
Anders	41	21	9

Uit tabel 17 blijkt dat Spot46 ook in 2020 het meest bezocht is door Nederlandse, Spaanstalige en Roemeense sekswerkers.

5.1.3 BEZOEKEN EN BESPROKEN THEMA'S

Tijdens een bezoek komen geregeld meerdere thema's aan bod. In 2020 stelde het overgrote deel van de bezoekers van Spot46 vragen over wet- en regelgeving, financiële zaken en belasting. Ook kochten zij vaak condooms, glijmiddel en sponsjes. Opvallend is, dat het aantal vragen over financiële zaken, zelfs meer dan verdubbeld is vergeleken met 2019. Dit komt door veel vragen over uitkeringen als gevolg van de coronacrisis.

5.1.4 DOORVERWIJZINGEN NAAR ANDERE ORGANISATIES

In 2020 verwezen medewerkers van Spot46 in totaal 50 bezoekers door naar andere organisaties of afdelingen van SHOP, vooral naar maatschappelijk werk of het uitstapprogramma van SHOP, de boekhouder en belangenbehartigingsorganisaties (Liberty The Hague en PROUD).

5.1.5 INFORMATIE PER TELEFOON EN MAIL

De onderstaande tabel geeft aan hoe vaak de medewerkers van Spot46 per telefoon (bellen en WhatsApp) informatie gaven aan sekswerkers, familie en vrienden van sekswerkers, exploitanten en netwerkpartners.⁹

Tabel 18. Aantal keer informatie en advies gegeven per telefoon in 2020

Advies en informatie per telefoon	2019	2020
Vrouwen	758	1367
Mannen	19	30

⁹ Gezien de door de overheid genomen coronamaatregelen ontving Spot46 geen bezoekers tussen 16 maart en 19 mei 2020. Contactmomenten (telefonisch en e-mail) met sekswerkers gedurende deze periode zijn meegenomen in paragraaf 5.6.

Inhoudelijk jaarverslag SHOP 2020

Transpersonen personen	69	194
Exploitanten	9	12
Familie/vrienden	2	1
Netwerkpartners	115	72
Totaal	972	1676

De groep die het vaakst Spot46 benaderd heeft via de telefoon zijn vrouwelijke sekswerkers, gevolgd door transpersonen sekswerkers en vervolgens netwerkpartners. In totaal is Spot46 in 2020 **1.591 keer telefonisch benaderd door sekswerkers** (in 2019 was dat 846 keer).

Sekswerkers namen het vaakst telefonisch contact op met Spot46 in verband met een financiële vraag of een vraag over regelzaken. Er waren veel vragen over uitkeringen als gevolg van de coronacrisis. Andere veel besproken thema's zijn belastingzaken, gezondheid en Soa/HIV. De thema's waarover contact was met netwerkpartners staan in paragraaf 5.4: Synergie vergroten.

Per e-mail werd er in 2020 in totaal 12 keer informatie en advies gegeven aan sekswerkers. Het lage aantal is te verklaren door het feit dat de meeste sekswerkers de voorkeur geven aan bellen en/of appen.

Spot46 gebruikt ook Twitter (420 volgers), Facebook (337 volgers) en Instagram (301 volgers) om informatie en advies te geven. In 2020 is er via Twitter 50 keer informatie gedeeld, via Facebook 89 keer en via Instagram 75 keer. Het publiek dat deze informatie leest is breder dan sekswerkers.

5.2 ACTIVITEIT: ONDERSTEUNING BIJ PROFESSIONEEL WERKEN

In deze paragraaf worden de resultaten beschreven over hoe Spot46 sekswerkers ondersteunt bij professioneel werken door het faciliteren van spreekuren van netwerkpartners. Het gaat hier om een juridisch spreekuur, een spreekuur van de boekhouder en spreekuren van het Centrum Seksuele Gezondheid (CSG).

In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel sekswerkers de verschillende spreekuren bij Spot46 bezochten.

Tabel 19. Realisatie spreekuur netwerkpartners in 2020

Realisatie spreekuur netwerkpartners	2018	2019	2020
Centrum Seksuele Gezondheid (middag en avond)	250	342	192
Juridisch spreekuur	37	36	15
Spreekuur boekhouder	155	116	105

In 2020 konden veel minder sekswerkers naar de verschillende spreekuren komen vanwege de coronamaatregelen. Naast de spreekuren van het CSG bij Spot46, deed Spot46 samen met het CSG outreachend werk in de raamstraten om sekswerkers op locatie te testen. In 2020 zijn in totaal 52 sekswerkers in de Geleen- en Doubletstraat getest.

5.3 ACTIVITEIT: EXPERTISE- EN KENNISCENTRUM

Ook in 2020 werkte Spot46 aan de activiteit 'Expertise- en kenniscentrum' door wekelijks media te monitoren op relevante onderwerpen via Google Alerts en wekelijks de ontwikkelingen en geplande vergaderingen van ministeries, Tweede Kamer en gemeente in de gaten te houden. De verkregen informatie is onder andere gedeeld via e-mail met collega's en op Facebook, Twitter en Instagram.

In de eerste helft van 2020 is één keer een voorlichting gegeven aan een groep studenten uit de VS, die de *Prostitution and the Sex Trade* les volgen op DIS Copenhagen. In de tweede helft van 2020 heeft Spot46 bijgedragen aan een online study tour van AFEW International.

In het vierde kwartaal van 2020 is overleg gevoerd met twee fracties van de Gemeente Delft die zich zorgen maken over de positie van sekswerkers en de huidige onzichtbaarheid van sekswerk in de stad. SHOP heeft hen geïnformeerd over de ontwikkelingen en de mogelijkheden om te werken aan de positieverbetering van sekswerkers.

5.4 ACTIVITEIT: SYNERGIE VERGROTEN

Spot46 stimuleert en faciliteert de uitwisseling van kennis en ervaringen met netwerkpartners. Dit doet zij onder andere met een nieuwsbrief, het faciliteren van de Netwerkbijeenkomst en het Haags Veldwerkoverleg en deelname aan het Prostitutieplatform. Daarnaast neemt Spot46 deel aan landelijke en internationale expertmeetings, congressen en themabijeenkomsten. Zo nam Spot46 in 2020 deel aan de MWS themabijeenkomst Nederland-Vlaanderen en de reguliere REP-bijeenkomst.

Ook werkt Spot46 aan deze activiteit door contact te onderhouden met netwerkpartners. In tabel 18 is weergegeven dat Spot46 in 2020 72 keer telefonisch is benaderd door netwerkpartners. De meeste contacten gaan over samenwerking, projecten, overdracht van een cliënt of expertise van het kenniscentrum.

5.5 ACTIVITEIT: STIGMA VOORBIJ

Spot46 werkt op verschillende manieren aan de activiteit 'Stigma voorbij'. Dit doet Spot46 onder andere door via het delen van informatie op Twitter, Facebook en Instagram en bij te dragen aan het verminderen van het stigma rondom sekswerk.

In 2020 is veel aandacht besteed aan het project '*Humans in The Red Light The Hague*'. In dit fotoblog op Instagram ([@humansintheredlight_thehague](https://www.instagram.com/humansintheredlight_thehague)) worden persoonlijke verhalen verzameld in het roodlichtmilieu van Den Haag. Spot46 hoopt het stigma te verminderen door te laten zien hoe divers en verschillend sekswerkers zijn en dat iedere sekswerker een verhaal en leven naast dit beroep heeft. In eerste instantie was SHOP van plan om in de week van 2 juni 2020, op de internationale dag van de sekswerker, een expositie en een '*meet the humans in the red light*' te organiseren in het Atrium van het Stadhuis van Den Haag. De intentie van SHOP was om bezoekers van het Atrium, naast de expositie van de fotoverhalen, de mogelijkheid te bieden om te luisteren naar een gastspreker van bijvoorbeeld belangenbehartigingsorganisatie Liberty of PROUD en zo een ontmoeting te creëren. Helaas kon deze expositie door corona niet plaatsvinden.

De datum werd verplaatst naar 17 december 2020 met een coronaproof alternatief. Als documentatie en voor het publiek dat niet op Instagram zit, heeft SHOP de 101 verhalen van het Instagramaccount #humansintheredlight_thehague gebundeld in een (digitaal) magazine. Het (digitale) magazine is een blijvend en tastbaar product van het Instagramaccount Humans in the Red Light The Hague. Dit (digitale) magazine dient als middel om het stigma rondom sekswerk te verminderen.

Precies één jaar na de lancering van het Instagramaccount heeft SHOP/Spot46 in het gebundelde magazine '*Mensen zoals jij en ik*' de mooiste verhalen van het afgelopen jaar verzameld. Dit

Inhoudelijk jaarverslag SHOP 2020

magazine is met subsidie van Fonds 1818 en de Gemeente Den Haag uitgebracht. Op 17 december 2020 overhandigde Maria Scali, de directeur van SHOP, het eerste exemplaar van het magazine aan wethouder Zorg, Jeugd en Volksgezondheid Kavita Parbhudayal.

Daarnaast is SHOP een samenwerking aangegaan met theater de Vaillant. Theater de Vaillant wil vanaf eind 2020/begin 2021 van start met een stigma doorbrekend theaterstuk gemaakt door sekswerkers. Dit project van theater de Vaillant sluit aan op wat SHOP met Humans in the Red Light The Hague heeft willen bereiken.

5.6 INFORMATIE EN ADVIES AAN SEKSWERKERS OP AFSTAND TIJDENS CORONA

Gedurende 16 maart t/m 19 mei was Spot46 dicht vanwege de coronamaatregelen. In deze periode zochten sekswerkers telefonisch en per e-mail contact met de medewerkers van Spot46. In tabel 20 is te zien dat ongeveer 250 sekswerkers in totaal 756 keer contact legden. In de meeste gevallen belden sekswerkers voor informatie over en hulp bij het aanvragen van financiële ondersteuning door weggevallen inkomsten. Spot46 kreeg veel vragen over alternatieve verdiensten vanwege de grote afstand tot de arbeidsmarkt door alle onmogelijkheden die de crisis met zich meebrengt. In samenwerking met een ervaringsdeskundige is een praktische en beknopte handleiding geschreven om virtuele diensten te kunnen aanbieden.

Tabel 20. Contact met sekswerkers op afstand tijdens corona

Totaal aantal keer telefonisch/e-mail contact tijdens corona	Aantal unieke contacten	Aantal nieuwe contacten
756	250	55

Dit getal (756) is al meegenomen in tabel 18 (aantal keer informatie en advies per telefoon in 2020). In 2020 werd Spot46 in totaal **1.603 keer** telefonisch en per e-mail benaderd door sekswerkers. Het doel om dit jaar 750 keer sekswerkers via telefoon en e-mail te voorzien van informatie en advies, is ruim gehaald.

6. KERNTAAK: OUTREACHEND WERK

ABBA/VL/14782

Dit hoofdstuk gaat over de uitvoering van de kerntaken van SHOP die te maken hebben met veldwerk in de vergunde en niet-vergunde sector en online veldwerk. In paragraaf 6.1 wordt het regulier veldwerk besproken. Na het uitbreken van de pandemie en de daaropvolgende eerste en tweede lockdown is online veldwerk bijzonder belangrijk geweest. De resultaten en de werkwijze van deze bijzondere periode worden in paragraaf 6.2 beschreven.

6.1 ACTIVITEIT: VELDWERK VERGUNDE SECTOR

Onderstaande tabellen geven het aantal uren weer dat is besteed aan veldwerk door de medewerkers van SHOP (team AHV, Spot46 en de opvang) en het aantal momenten dat er veldwerk is gedaan in 2020.¹⁰ Deze gegevens zijn gebaseerd op informatie uit het veldwerkrooster waarin wordt bijgehouden wanneer en hoeveel uur veldwerk gerealiseerd is. Hiervoor is gekozen, omdat registratiesysteem DAS op dit moment niet de juiste gegevens over veldwerk levert in de rapportage. Er wordt gewerkt aan een aanpassing. Een veldwerkmoment is een bezoek aan een locatie. Bij één veldwerkmoment zijn twee collega's betrokken.

Tabel 21. Aantal momenten veldwerk

Locatie	Jaar 2020	Jaar 2019
Raamstraten	39	54
Soa-outreach in raamstraten	8	18
Clubs/privéhuizen	7	6
Massagesalons (Thais)	6	13
Online	28	31
Totaal	88	122

Tabel 22. Aantal uren veldwerk

Locatie	Jaar 2020	Jaar 2019
Raamstraten	108	251,5
Soa-outreach in raamstraten	20	71,5
Clubs/privéhuizen	34	43
Massagesalons (Thais)	14	73
Online	67	128
Totaal	243	567

Er is gedurende 67 uur 28 keer online veldwerk gedaan in de periode 1 januari t/m 15 maart en 1 juli t/m november 2020. Er zijn **139 sekswerkers** (110 vrouwen en 29 transpersonen) benaderd via de website kinky.nl. De meeste vrouwelijke sekswerkers die zijn benaderd zijn van Nederlandse, Latijns-Amerikaanse of Oost-Europese origine. De transpersonen sekswerkers komen vooral uit Latijns-Amerika.

De nationaliteiten die de medewerkers van SHOP het vaakst tegenkwamen tijdens het veldwerk waren, Roemeens, Latijns-Amerikaans en Nederlands.

Voor 15 maart er ook 11 keer fysiek veldwerk verricht in Hollands Midden in het kader van de RUPS III activiteiten. In deze regio is daarna slechts online veldwerk verricht.

¹⁰ Gezien de door de overheid genomen coronamaatregelen is er geen fysiek veldwerk verricht tussen 16 maart en 30 juni en tussen 15 en 31 december. Contactmomenten (online) met sekswerkers tijdens corona zijn meegenomen in punt 5.3.

6.1.2 BESPROKEN THEMA'S TIJDENS VELDWERK

Tijdens het veldwerk wordt thematisch informatie verstrekt aan sekswerkers in de vorm van flyers, folders en andere materialen. De thema's gaan onder andere over gezondheid, financiële zaken, wet- en regelgeving en het uitstapprogramma. Ook worden er condooms, sponsjes en glijmiddel verkocht. Bij ieder contactmoment wordt ruimte gegeven aan het ontstaan van een gesprek waarbij de sekswerker persoonlijke vragen kan stellen.

Tijdens het veldwerk blijkt dat SHOP en haar informatie- en adviescentrum Spot46 goed bekend zijn bij zowel de doelgroep als bij exploitanten, eigenaren en gastvrouwen/heren.

In 2020 stond het onderwerp coronacrisis centraal. Sekswerkers werden geïnformeerd over de coronamaatregelen en de RIVM-voorschriften. In de maanden februari en maart kregen de medewerkers van SHOP vaak vragen over een mogelijke sluiting van de sekswerkplekken door corona. Na de heropening van de werkplekken op 1 juli bleven veel onzekerheden. Er kwamen vragen binnen over hygiënemaatregelen, reisbeperkingen, inkomstenondersteuning en vaccinatie.

6.1.3 SIGNALLEN TIJDENS VELDWERK

Tijdens het veldwerk vangen de medewerkers van SHOP signalen op. Deze delen zij onder andere tijdens het Prostitutieplatform. Indien nodig wordt er gekeken naar een oplossing.

In de raamstraten lijkt de toename van Roemeense sekswerkers ook in 2020 te worden voortgezet. Tijdens het veldwerk, waaronder ook de soa-outreach valt, is te zien dat er nieuwe Roemeense vrouwen werken. Er wordt contact met hen gelegd en een deel is naar Spot46 gekomen.

De medewerkers van SHOP merkten tijdens het veldwerk dat onderwerpen als de mogelijke verplaatsing van de raamstraten en de Wet Regulering Sekswerk (WRS) alledaagse onderwerpen zijn bij sekswerkers, gastvrouwen en exploitanten. Zodoende doen veldwerkers er alles aan om duidelijke informatie te verstrekken over deze onderwerpen. Deels ook om de verspreiding van misinformatie tegen te gaan.

6.2 ACTIVITEIT: ONLINE VELDWERK

Vanaf 16 maart (start eerste lockdown) zijn de medewerkers van SHOP sekswerkers telefonisch gaan benaderen. T/m 31 december werden in totaal **2.430 unieke sekswerkers** benaderd met informatie over beschikbare hulp en ondersteuning tijdens corona.

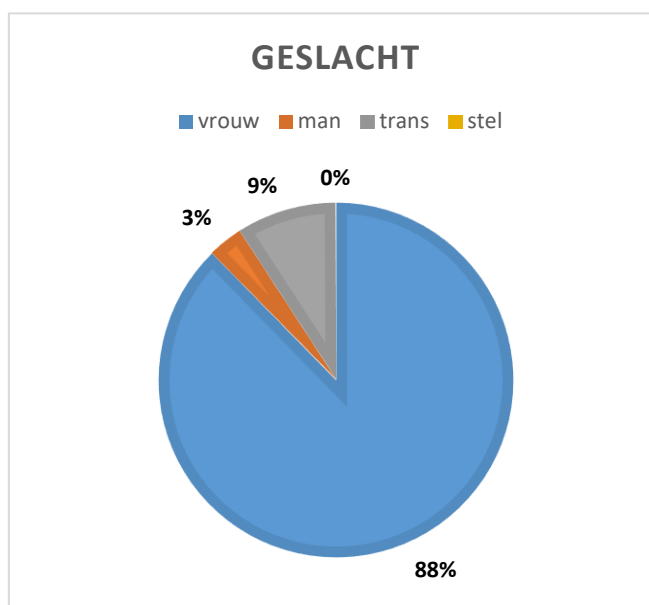
Tabel 23. Geslacht

Vrouw: 2129

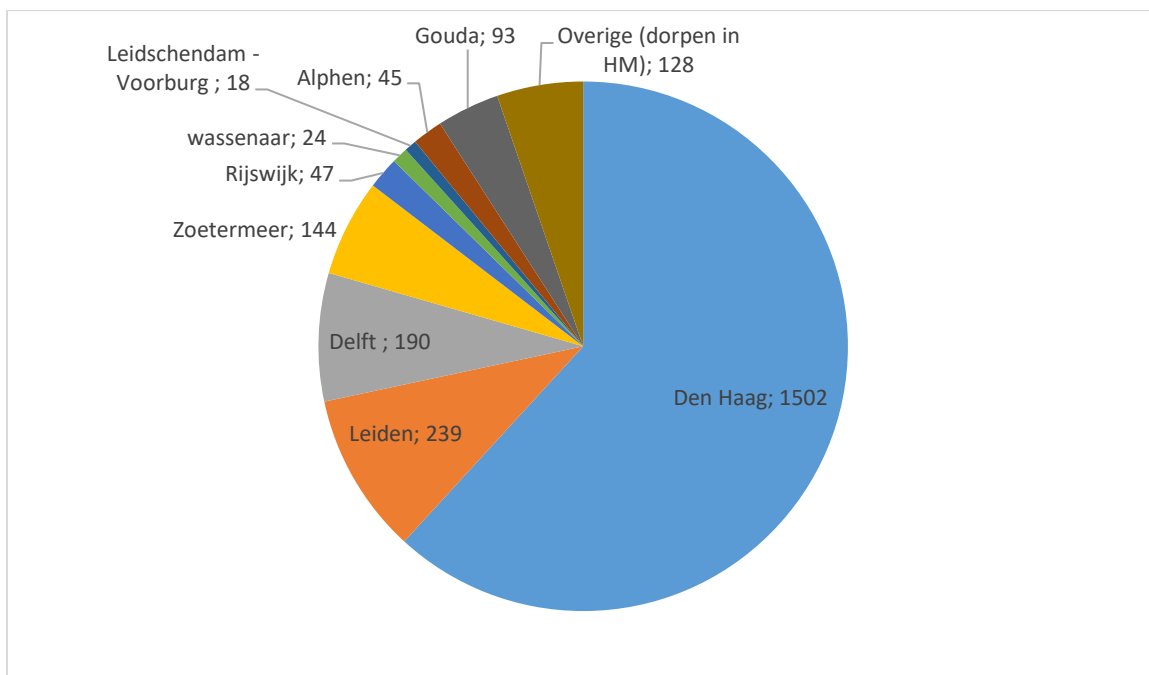
Man: 78

Trans: 219

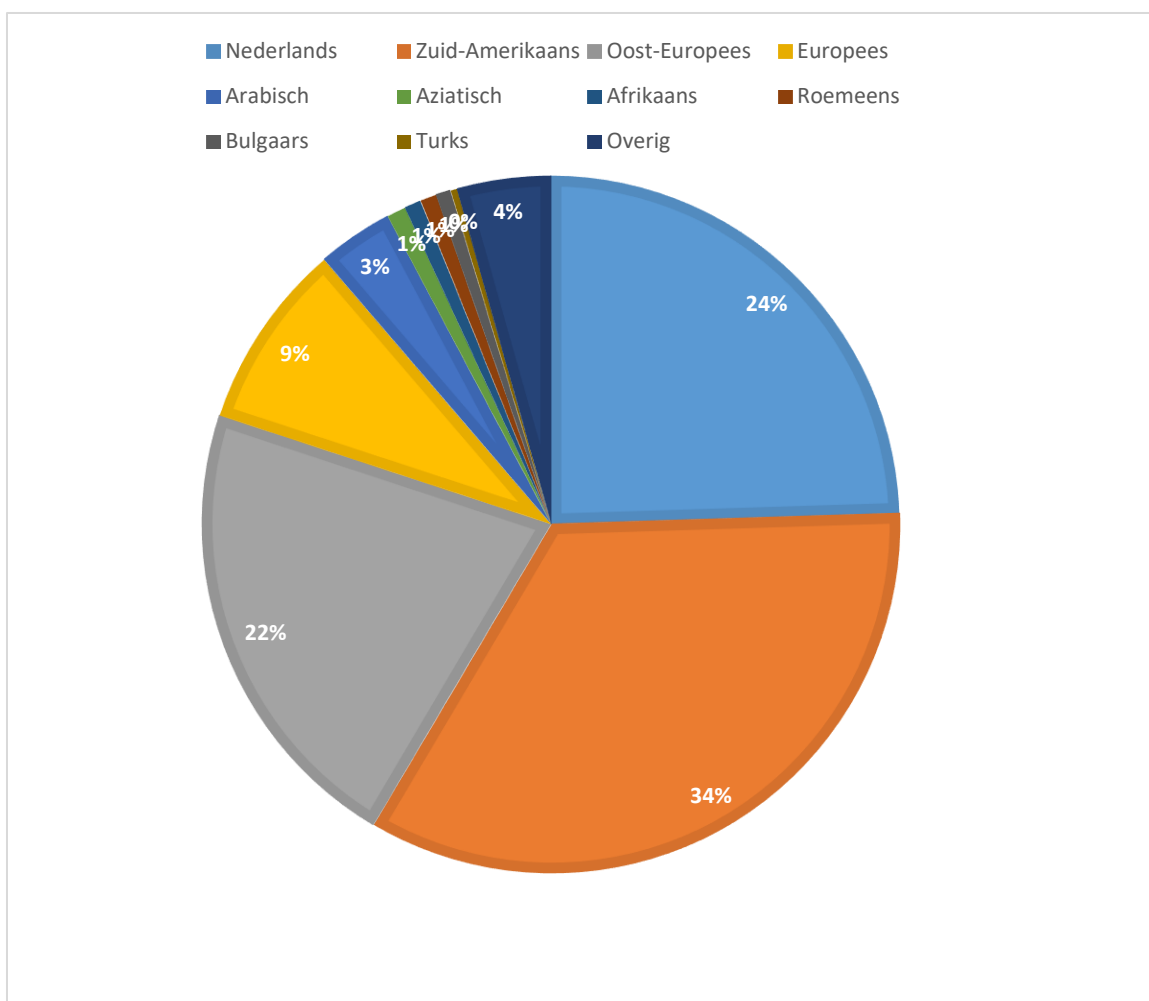
Stel: 2

Tabel 24. Woonplaatsen

Tabel 25. nationaliteiten

Inhoudelijk jaarverslag SHOP 2020

Alle benaderde sekswerkers kregen ieder drie berichten van SHOP. In ieder bericht dat is verzonden, is de doelgroep gewezen op de mogelijkheden bij SHOP met betrekking tot:

- Maatschappelijk werk
- Sociale dienstverlening van Spot46
- Carrièreswitch/ Jobhunter
- GGD-spreekuren
- Juridische spreekuren
- Corona gerelateerde hulp

In deze bijzondere periode zijn er ook contacten geweest met exploitanten. Zij hebben ook een bijdrage geleverd aan het bereiken van sekswerkers die bij SHOP minder in beeld waren. Vervolgens heeft SHOP een interactief filmpje verzonden, gemaakt door alle afdelingen. Alle medewerkers wilden de doelgroep hiermee een hart onder de riem steken. De reactie hierop was zeer enthousiast. Besloten is om vaker interactieve berichten te verzenden en informatie te verstrekken via korte animatiefilmpjes, waarin een korte boodschap in ongeveer drie minuten wordt verteld. Over de beelden wordt tekst en een (meertalige) voice-over gemonteerd.

Het eerste animatiebericht ging over de tweede lockdown en is gemaakt in vijf talen: Nederlands, Engels, Spaans, Roemeens en Hongaars. De doelgroep waardeert deze werkwijze, want SHOP ontving hierop meer positieve reacties dan gemiddeld. De effecten hiervan zijn: het persoonlijke contact wordt makkelijker, de bereikte sekswerkers sturen het filmpje door en geven de nummers en informatie van SHOP en Spot46 door aan derden. Cliënten zijn hierdoor geregeld doorverwezen naar het maatschappelijk werk van SHOP, andere hulpverlenende instanties buiten onze regio, de GGD en de huisarts bij de Gantel.

De taalbarrière en soms lage geletterdheid zijn een belemmering voor de communicatie. Animatieberichten hebben deze belemmering niet. Het laatste bericht van 2020 bestond dan ook wederom uit een animatieboodschap met kerst- en nieuwjaarswensen. Uiteraard ontbraken de USP's van SHOP hierin niet. Het voornemen voor komende jaar is om met software deze manier van onlineveldwerkberichten verder uit te werken. In ieder verzonden bericht, platte tekst of anders, is de doelgroep gewezen op de mogelijkheden bij SHOP als het gaat om hulp- en dienstverlening tot het volgen van een uitstaptraject. Het laatste kwartaal is de volgende regel toegevoegd aan het bericht: "Bij klachten kunnen we je tevens helpen bij het krijgen van een coronatest".

De meest gestelde vragen en reacties vanuit het online veldwerk hadden betrekking op:

- Testen, voornamelijk soa maar later in het jaar ook corona
- Inkomen, uitkering, tegemoetkoming
- Financiële problemen bij het betalen van de vaste lasten
- Informatie over de maatregelen
- Vragen over virtuele werkzaamheden
- Hoe te werken met het protocol
- Waarvoor kan ik bij SHOP/Spot46 terecht? Wie zijn jullie?

Verreweg de grootste nood onder sekswerkers tijdens de coronacrisis ontstond onder de ongedocumenteerde sekswerkers en degenen die via het opting-in-systeem werken, omdat ze op geen enkele regeling konden terugvallen. Om deze groep in kaart te brengen, te informeren en te ondersteunen is een korte verkenning gedaan naar het aantal opting-in werkende sekswerkers die in Den Haag ingeschreven stonden tijdens de lockdown. In deze periode zijn gemeenteraadsleden geïnformeerd over de positie van sekswerkers. Het onderwerp is herhaaldelijk in de Raad behandeld. Waar gevraagd heeft SHOP raadsleden van informatie voorzien en hen in contact gebracht met exploitanten en sekswerkers. Eind van het jaar zijn er contacten geweest met de wethouder SZW. Sekswerkers gingen in gesprek met hem over de (nood)situatie waarin zij verkeren.

7. KERNTAAK: CHINEZEN IN-ZICHT

Chinezen In-Zicht (CIZ) streeft ernaar om de gezondheid, arbeidssituatie en maatschappelijke positie van (potentiële) Chinese slachtoffers van mensenhandel en medewerkers van de Chinese wellnessbranche in de regio Haaglanden te verbeteren. Het jaar 2020 kenmerkt zich door de coronacrisis. De Chinese horeca is evenals andere sectoren hard getroffen. De lockdowns hebben hun activiteiten grotendeels stilgelegd. Hierdoor zijn veel arbeidsmigranten in de knel gekomen, omdat zij onverwacht ontslagen werden. Dit heeft gevolgen gehad voor hun verblijfsrecht en hun financiële situatie. Vaak komen zij niet in aanmerking voor (reguliere) overheidssteun. Het verlaten van Nederland is in bepaalde periodes niet mogelijk door geen of beperkt vliegverkeer of te hoge vliegticketprijzen en quarantainekosten. SHOP heeft veel inspanningen verricht - al dan niet in samenwerking met netwerkpartners - om deze personen zoveel mogelijk bij te staan bij het vinden van een gepaste oplossing. De resultaten van 2020 zijn globaal te zien in tabel 26.

Tabel 26. Jaaroverzicht Chinezen In-Zicht 2020

Omschrijving	2019	2020
Unieke hulpvragers bereikt ¹¹	136	139
Cliëntcontact face-to-face	501	241
Cliëntcontact overig (apps, telefonisch, e-mail, etc.)	1250	1724
Aantal keer contact netwerkpartners	564	734
Aantal websitebezoeken	2084	2279
Aantal keer voorlichting georganiseerd voor de doelgroep	10	1
Aantal keren kennisdelen professionals en overige groepen	6	2

In 2020 is het aantal unieke personen bij het spreekuur bijna evenveel als in 2019. Uit de cijfers blijkt dat het aantal face-to-face-contacten echter meer dan gehalveerd is. Gedurende de lockdown was de *Chinese brug* dan ook gesloten voor het publiek. Anderzijds nam het contact via social media en telefoon aanzienlijk toe. Vergeleken met 2019 steeg het aantal contacten met netwerkpartners en websitebezoeken. De website is niet alleen regelmatig gebruikt door de cliënten, maar ook door degenen die op zoek zijn naar Chineessprekende hulpverleners. Er is maar één voorlichting georganiseerd in 2020, vanwege de RIVM-maatregelen. Via webinars heeft CiZ een presentatie en een vrijwilligerstraining verzorgd voor de Taiwanese gemeenschap.

Tabel 27. Aantal unieke personen 2020 t.o.v. 2019

Aantal unieke personen	2019	2020
Vrouwen	77	74
Mannen	59	65
Familie/vrienden	13	1
Totaal	149	140

Het aantal unieke personen nam in totaal iets af in verhouding tot 2019. Het is echter opvallend dat in 2019 meer familie of vrienden SHOP hebben benaderd. In 2020 was er slechts één persoon in deze categorie. Van de unieke hulpvragers kwam 62 procent voor het eerst in 2020 bij SHOP voor hulp. De hulpvragers zijn in te delen in twee groepen: 1) arbeidsmigranten en 2) (langdurig gevestigde) migranten die al langer in Nederland wonen en werken. De arbeidsmigranten zijn kwetsbaar vanwege de onbekendheid met de Nederlandse cultuur, het sociale systeem en de regel- en wetgeving.

¹¹ Bij de telling is de categorie familie/vrienden buiten beschouwing gelaten.

Inhoudelijk jaarverslag SHOP 2020

Bovendien draagt onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal bij aan hun kwetsbaarheid. Hun hulpvragen zijn vooral arbeid gerelateerd. Ze hebben te maken met (strafrechtelijke) uitbuiting, (ernstig) slecht werkgeverschap en onbekendheid met arbeidsrechten. Enkele situaties waaruit de meeste hulpvragen voortvloeien zijn: het niet uitbetalen van salaris en vakantiegeld, het gebruik van bedreigingen van werkgevers in ruil voor gehoorzaamheid, andere arbeidsvoorwaarden hanteren dan aanvankelijk (in China) is afgesproken (misleiding), ontslag op staande voet bij geen akkoord met nieuwe voorwaarden bij aankomst in Nederland of bij tegenspraak, extreem lange werktijden, onthouding van medische behandeling en rust bij ziekte. De groep (langdurig gevestigde) migranten die al langer in Nederland wonen en werken zijn die fase al voorbij. Zij hebben vooral te maken met (ernstig) slecht werkgeverschap. Naast arbeid gerelateerde onderwerpen, hebben beide groepen ook andere hulpvragen, bijvoorbeeld over belasting, algemeen juridische vragen, relatieproblemen, toeslagen, uitkering, kind gerelateerd, verblijfsvergunning en allerlei regelzaken.

De hulpvragers werken veelal in de horeca. Een kleine groep werkt in de bouw, wellnessbranche, schoonmaak en huishoudelijke hulp. Het blijkt dat CiZ dankzij mond-tot-mondreclame bekender is bij migranten die in de horeca werken. Er komen steeds minder werknemers van nagel- en massagesalons. De vrouwen die in nagel- en massagesalons werken hebben meestal relatieproblemen of problemen met hun contracten, want de werkgevers weigeren hen een vast contract te geven. Door de coronacrisis en het sluiten van niet essentiële bedrijven, raken ze hun baan kwijt en komen ze niet in aanmerking voor financiële steun van de overheid.

Tabel 28. Aantal bezoeken spreekuur/ face-to-face 2020 t.o.v. 2019

Aantal bezoeken spreekuur/face-to-face	2019	2020
Vrouwen	221	88
Mannen	247	140
Netwerkpartners	15	13
Familie/vrienden	18	6
Totaal	501	247

In 2020 is het aantal spreekuur-bezoekers aanzienlijk gedaald. Door de lockdowns zijn er minder mogelijkheden om hulpvragers face-to-face te helpen. De Chinese Brug was meerdere weken dicht door de maatregelen. In totaal vond er bij CiZ 17 weken geen spreekuur plaats. Na de eerste lockdown in maart kwam er in plaats van het inloopspreekuur een spreekuur op afspraak.

Tabel 29. Gebruik apps en telefoon 2020 t.o.v. 2019

Gebruik apps en telefoon	2019	2020
Bellen	78	270
Whatsapp	394	664
WeChat	778	1126
Totaal	1250	2060

Het aantal keer dat hulpvragers gebruikmaken van apps en telefoon is met bijna 65 procent gestegen. Voor sommigen was het even wennen aan de nieuwe manier van hulp krijgen en leren hoe ze online zaken moeten regelen samen met de medewerkers van CiZ.

Tijdens de coronacrisis waren veel Chinese hulpvragers bang om naar buiten te gaan uit angst voor besmetting. Dit had een grote impact op de geestelijke gezondheid van veel hulpvragers. Vooral arbeidsmigranten hebben een zeer beperkt sociaal netwerk, waardoor zij in een isolement zijn geraakt en nog afhankelijker zijn van hun werkgever en/of netwerk. Een ander deel van de hulpvragers staan onder grote mentale druk door de sombere toekomst voor werkzoekenden en werknemers in de

Inhoudelijk jaarverslag SHOP 2020

horeca en branches die hard getroffen zijn. SHOP probeert de Chinese doelgroep ook zo goed mogelijk online te ondersteunen. Bijvoorbeeld door informatie te geven over essentiële stappen voor en na het verliezen van een baan, hun wettelijke rechten bij ontslag, hoe ze in contact kunnen blijven met de gemeenschap terwijl ze sociaal afstand nemen, etc. Opvallend in het coronajaar is dat veel hulpvragers te maken hebben met onrechtmatig ontslag als gevolg van de coronamaatregelen. Werknemers die een vast contract hebben, worden van de een op de andere dag ontslagen. Ook hebben sommigen te maken met coronafraude aan de kant van de werkgever. Er zijn incidenten geweest dat werkgevers via de NOW-regeling financiële steun kregen van de overheid, maar weigerden het salaris van de werknemers uit te betalen. Ook eisen ze bijvoorbeeld dat de werknemers het betaalde salaris pinnen en contant teruggeven, anders volgt er ontslag. Enkele van deze gevallen zijn met toestemming van de hulpvragers gemeld aan SZW.

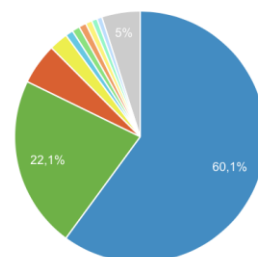
Tabel 30. Aantal bezoeken website/digitale diensten 2020 t.o.v. 2019

Website/digitale diensten	2019	2020
Aantal bezoeken website	2084	2279
E-mail	343	385
Totaal	2427	2664

Het aantal websitebezoeken en digitale diensten per e-mail zijn licht toegenomen, met respectievelijk 9 en 12 procent. De website wordt regelmatig bijgewerkt met nieuwe informatie en voor de doelgroep relevante nieuwsartikelen. Contact leggen via e-mails wordt voornamelijk gedaan met netwerkpartners en externe organisaties. De meeste hulpvragers communiceren het liefst face-to-face en via social media.

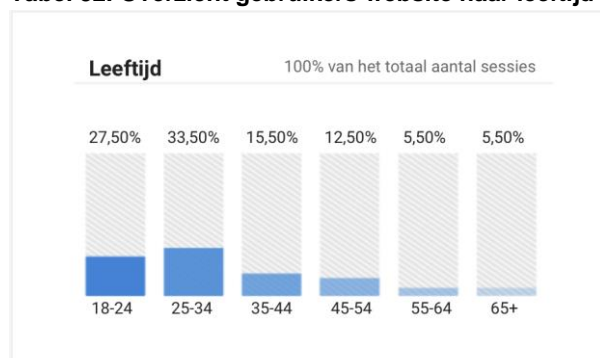
Tabel 31. Overzicht gebruikers website naar herkomstlanden

1. Netherlands	1.091	60,08%
2. United States	402	22,14%
3. China	96	5,29%
4. Germany	44	2,42%
5. Belgium	18	0,99%
6. Canada	18	0,99%
7. United Arab Emirates	17	0,94%
8. Spain	15	0,83%
9. Italy	13	0,72%
10. Taiwan	12	0,66%

In 2020 zijn er in totaal 1.813 unieke gebruikers van de website. De meeste gebruikers komen uit Nederland, de Verenigde Staten en China.

Tabel 32. Overzicht gebruikers website naar leeftijd

Van de gebruikers, zijn 54 procent man en 46 procent vrouw. Uit de cijfers blijkt dat 61 procent van de gebruikers 34 jaar of jonger is. De statistieken tonen ook aan dat jongeren eerder geneigd zijn om online naar informatie te zoeken als ze ermee op het werk geconfronteerd worden.

De website in de Chinese taal wordt het meest bezocht. Naast het onderwerp over de cao wordt ook de pagina met "Mijn ervaringen" veel gelezen.

Tabel 33. Voorlichting 2020 t.o.v. 2019

Voorlichting	2019	2020
Interviews / (Chinese) media	2	-
Bij netwerkpartners	3	1
Bij Chinese doelgroep	9	2
Overige groepen	1	-
Totaal	15	3

In het eerste kwartaal is in samenwerking met Stichting De Chinese Brug en de GGD een voorlichting voor de doelgroep georganiseerd over het coronavirus, waaraan 22 personen deelnamen. Daarnaast heeft CiZ een presentatie en een vrijwilligerstraining verzorgd aan de Taiwanese gemeenschap via webinars.

8. PERSONEEL EN ORGANISATIE

8.1 BESTUUR

SHOP is een stichting met een toezichhoudend bestuur en werkt vanuit het Good Governance model van Sociaal Werk Nederland. De dagelijkse leiding is gedelegeerd aan de directeur. Het bestuur stelt ieder jaar een bestuursverslag op dat onderdeel is van de jaarrekening van SHOP. In de jaarrekening legt SHOP verantwoording af over de financiële gang van zaken. Het is bedoeld voor iedereen die belang stelt in SHOP, waaronder de Gemeente Den Haag als belangrijkste subsidiegever. Het bestuur van SHOP ontvangt jaarlijks een bedrag dat in 2020 lager was dan de hoogte van de fiscale vrijwilligersvergoeding. In het bestuursverslag staat meer informatie over het bestuur en haar activiteiten in 2020. Belangrijk om te melden is dat het bestuur aan het eind van 2019 een nieuwe voorzitter heeft kunnen verwelkomen mw. Anouschka Laheij. Voor het bestuur was 2020 een bewogen en intens jaar. Op 26 september 2020 is penningmeester de heer B. Venhuizen plotseling overleden. Het trieste nieuws heeft het bestuur bijzonder getroffen. Mw. Teeuwen nam deze functie tot eind 2020 waar. In november 2020 is daarnaast ook afscheid genomen van mw. Scholtes die drie mandaten lang secretaris van het bestuur was. Zij droeg het stokje over aan mw. Van der Wekken. In december 2020 was ook de werving van de nieuwe penningmeester gereed. De heer van Westbroek is in december 2020 voorgedragen door de sollicitatiecommissie en per januari 2021 in de functie penningmeester benoemd.

8.2 PERSONEEL

Tabel 34. Mutaties in de formatie

Formatie	In dienst op 1-1-2020	In dienst op 31-12-2020
	personen	personen
Ambulante hulpverlening en maatschappelijk werk	7	9
Zorgcoördinatie	3	3
24-uursopvang	15	13
Spot46	3	3
Projecten	6	5
Overhead	5	5
Totaal	39	38

In 2020 had SHOP gemiddeld **30,3 fte's** in dienst.

Tabel 34 geeft het aantal werkzame medewerkers weer op twee specifieke momenten in het jaar. Het gaat dus niet om stroomcijfers. In 2020 was het verloop in de teams als volgt:

- In het team maatschappelijk werk zijn er in 2020 twee vacatures vervuld.
- In het hele jaar is in de opvang veel personeelwisseling geweest (SHOP maakt gebruik van een uitzendbureau). Aan het eind van het jaar zijn twee collega's met een vaste overeenkomst vertrokken. Hun vacatures zijn begin 2021 vervuld.
- Bij Chinezen In-Zicht heeft de projectleider eind 2020 een baan elders geaccepteerd. De vacature is in het eerste kwartaal van 2021 vervuld.
- Bij de staf is in het najaar een vacature ontstaan. De P&O-functionaris ging per december met pensioen. Tijdig is de nieuwe functionaris geworven, zodat deze nog ingewerkt kon worden via een warme overdracht.

Overeenkomsten met externen

Eind 2020 waren er drie uitzendkrachten werkzaam binnen de 24-uursopvang. Deze uitzendkrachten worden bij goed en volledig functioneren overgenomen door de organisatie. In 2021 gaat SHOP minder met uitzendkrachten werken.

Verzuim

Tabel 35. Verzuim

	Gemiddeld 2020	Gemiddeld 2019	Gemiddeld 2018	Gemiddeld 2017
SHOP	7,96	3,33	6,06	6,15

Tabel 36. Meldingen, dagen en verzuimfrequentie

2020		Totaal	Kort < 8 dagen	Midden 9 tot 42 dagen	Lang > 6 weken
Meldingen		57	1 melding	2 m	<3 m
	Verdeling		10	5	8
			17,54%	8,71%	14,03%
Aantal dagen		796	485	215,5	95,5
	Verdeling verzuimdagen		61%	27%	12%
Verzuimfrequentie		1,3			

2019		Totaal	Kort < 8 dagen	Midden 8 tot 42 dagen	Lang > 6 weken
Meldingen		61	47	11	3
	Verdeling		77,05%	18,03%	4,92%
Aantal dagen		618	152	182	284
	Verdeling verzuimdagen		24,6%	29,45%	45,95%
Verzuimfrequentie		1,3			

Het CBS geeft aan dat het ziekteverzuim in de sector welzijn in 2020 het hoogst is sinds 2003. Binnen het Sociaal Werk is het ziekteverzuim zelfs met 7,2 procent gestegen. Na drie jaar op een rij een daling ver onder het landelijke gemiddelde, is ook bij SHOP het verzuim hoger dan in jaren. Het hoge ziekteverzuim van 2020 heeft te maken met het langdurige ziekteverzuim van vier leden uit vier verschillende teams, namelijk opvang, MW, staf en het MT (overige medewerker). Het verzuim is niet werk gerelateerd. In 2019 was alleen bij de staf sprake van een langdurig zieke medewerker. Na jaren van gestaagde daling verklaart dit de hoogte van het ziekteverzuim van 2020. Drie van de langdurig zieke medewerkers zijn inmiddels volledig gere-integreerd. De toename van het ziekteverzuim is daarnaast ook gekoppeld aan Covid-19. Dit ging niet aan SHOP voorbij en had invloed op de cijfers. Opvallend is dat acht medewerkers zich meer dan drie keer ziek hebben gemeld. De reden hiervoor is dat het ziekteverloop van corona niet direct merkbaar was. Medewerkers dachten dat zij na de quarantaine weer konden werken. Dit niet zo bleek te zijn, waardoor zij zich opnieuw ziek meldden. Hierdoor steeg ook het aantal ziektedagen en dan vooral in het eerste halfjaar. De verzuimfrequentie bleef met 1,3 praktisch gelijk.

8.3 ONTWIKKELINGEN IN DE ORGANISATIE

SHOP wil een professionele, betrouwbare en deskundige partner zijn voor haar cliënten, opdrachtgevers en samenwerkingsorganisaties en tegelijkertijd leren van de deskundigheid van anderen. Dit betekent dat zij hen betreft en raadpleegt bij het realiseren van haar ambities en het bespreken en oplossen van vraagstukken in het beleidsveld. Naar aanleiding hiervan zijn er voor de periode 2016 - 2020 speerpunten geformuleerd als gewenst resultaat. In de voorgaande jaren (*Meerjarenplan 2016-2020, SHOP Herijkt*) heeft SHOP gewerkt aan de professionalisering van haar primaire en secundaire werkprocessen, de verbetering van de huisvesting van haar opvangvoorziening en aan een betere positionering in de regio. De bedrijfsvoering en de organisatie van de werkprocessen sluiten nu beter aan bij de visie en de methodiek. In de voorgaande jaren is op het gebied van bedrijfsvoering veel gerealiseerd. Het ingezette professionaliseringsproces is nog niet voltooid en wordt in de volgende periode (2021-2023) voortgezet. Voor het maken van plannen is gekozen voor een korter tijdsbestek (twee in plaats van vier jaar). De reden hiervoor is dat de huidige context (coronacrisis, landelijke en gemeentelijke verkiezingen en het traject rond de nieuwe wetgeving¹²) meer dan ooit veel onzekerheden met zich meebrengt. In 2020 hebben bestuur, MT en OR van SHOP de contouren voor een nieuw *Meerjarenplan* opgezet. Belangrijke kaders voor dit plan zijn de door de gemeente aangenomen nota's: *Prostitutienota 2020-2022, Naar een stad zonder uitbuiting 2020-2023, Queer in Den Haag 2020-2022* en de Decentrale Uitkering Uitstapprogramma Sekswerkers (DUUPS) die voor vier jaar de financiering van de uitstapprojecten regelt.

De speerpunten voor 2021 zijn:

- In het eerste halfjaar van 2021 wordt het Meerjarenplan 2021-2023 vastgesteld.
- Doorontwikkeling van SHOP om de organisatie van het werk in samenhang toekomstbestendig te maken.
- Vaststelling en implementatie van de inrichting van een managementstructuur en -aansturing van SHOP.
- Certificering van de trainingen van SHOP Jeugd en mensenhandel.
- Verdere implementatie van de methodiek bij de werkwijze van de opvang-nieuwe stijl.
- De herinrichting van de (financiële) administratie conform de richtlijnen van de Prostitutienota 2020-2023 en de Mensenhandelnota 2021-2024 van de Gemeente Den Haag.
- Deelname aan de SeksWerk Alliantie Destigmatisering (in samenwerking met Soa-Aids Nederland en 26 andere organisaties) gesubsidieerd door verschillende ministeries. SHOP is samen met Soa-Aids Nederland een van de initiatiefnemers van de brede alliantie tegen het stigma rond het beroep sekswerk en sekswerkers.
- Viering van het 10-jarige bestaan van Spot46.
- Realisatie van de samenwerking met theater de Vaillant en de doorontwikkeling van het project *Humans in The Red Light The Hague*.
- Nieuwe huisvesting realiseren voor maatschappelijk werk en de zorgcoördinatoren.

In hoeverre de plannen gerealiseerd kunnen worden is ook afhankelijk van de beschikbare financiële ruimte het komende jaar. In 2021 wordt onderhandeld over een nieuwe cao. De verwachting is dat er een moeizame onderhandeling gaat plaatsvinden. De zorg vraagt - na vele jaren achtergesteld te zijn - aandacht en een forse herkenning via het beloningssysteem. Er is sprake van een vraag vanuit de vakcentrales van 5 procent loonsverhoging. SHOP heeft niet de financiële middelen om een mogelijke forse loonsverhoging op te vangen. In dat opzicht wordt 2021 een spannend jaar.

¹² De nieuwe *Wet Regulering Sekswerk* vervangt de *Wet Regulering Prostitutie*, die in 2018 is ingetrokken.

9. URENREALISATIE EN FINANCIËLE RESULTATEN

Dit verslag is onderdeel van de rapportage van SHOP aan de Gemeente Den Haag. In dit hoofdstuk geeft SHOP in het kort enkele resultaten weer.

9.1 URENREALISATIE CONFORM ABBA/VL/14782 EN ABBA/VL/16921

In onderstaande tabel wordt de urenrealisatie van 2020 vergeleken met de gesubsidieerde uren. De urenrealisatie is conform de beschikkingen ABBA/VL/25288 ABBA/VL/24381.

Tabel 37. Urenrealisatie 2020

Urenrealisatie per kerntaak	Beschikte uren 2020	Gerealiseerde uren	Verschil
1a Residentiële hulpverlening	18.086	25.376	+ 7.290
1b Outreachend werk			
1c Mensenhandel/ Chinezen In-Zicht			
1d Mensenhandel/ inzet ervaringsdeskundige			
Beschikking ABBA/VL/25288			
Extra uren beschikking ABBA/VL/32782	150	150	0
2a Niet-residentiele hulpverlening	14.146	19.632	+ 5486
2b Zorgcoördinatie inclusief uitbreiding uren			
2c Dienstverlening Spot46			
2d Mensenhandel/ SHOP Jeugd			
Extra uren beschikking ABBA/VL/ 32782	150	150	0
Totaal beide beschikkingen	32.532	45.308	12.776

9.2 FINANCIËLE RESULTATEN

Tabel 38- Opbouw resultaten en baten 2020

			2020	2019
Baten			3.367.065	3.433.471
Af: Inkoop RUPS III			504.861	216.440
Beschikbaar voor de bedrijfslasten			2.862.204	3.217.031
Af:				
Personeelskosten			2.170.486	2.140.482
Overige kosten			614.183	1.077.305
Resultaat			77.535	-756
Resultaat t.o.v. baten			2,3%	0,0%
Vrije reserves t.o.v. baten			2,9%	0,6%
Toelichting baten:				
			Beschikt €	Realisatie €
			2020	2020
				2019
<u>Subsidies Gemeente Den Haag:</u>				
Kadernota Prostitutie 2015-2018	ABBA/VL/25288	2.326.920	2.326.920	2.219.355
Jeugd Den Haag 2020	ABBA/VL/24381	42.500	42.500	47.000
In the Red Light	ABBA/VL/26139	16.213	16.213	1.893
In the Red Light/Opvang/Coronaproof maken	ABBA/VL/32635	25.000	25.000	-
Extra inzet SHOP in de Corona -crisis	ABBA/VL/32782	21.750	21.750	-
Herhuisvesting/project Limburg/subsidies voorgaande jaren		-	-	374.729
Totaal		2.432.383	2.432.383	2.642.977
<u>Uitstapprogramma RUPS III Rijksoverheid:</u>				
RUPS III Regionaal Zuid-Holland		847.626	847.626	557.101
RUPS III Landelijk		19.900	11.275	16.000
Totaal		867.526	858.901	573.101
<u>Overige baten:</u>				
Zorgcoördinatie Hollands-Midden			50.188	26.235
Fondsen herhuisvesting en diverse baten			25.593	191.158
Totaal			75.781	217.393
			3.367.065	3.433.471

Het resultaat over 2020 bedroeg € 77.535. Het resultaat over 2019 was € -756. Dat is een verbetering van € 78.291. De redenen hiervoor zijn vooral de eenmalige eigen bijdrage voor de herhuisvesting van circa € 65.000 in 2019 en de besparingen op de exploitatie- en algemene kosten in 2020.

De cijfers laten een terugloop van baten min de inkoop zien van € 346.202. Dit wordt mede veroorzaakt door de eenmalige bijdrage van € 375.087 in 2019 van Gemeente Den Haag en de fondsen voor de herhuisvesting van de opvang. Hier staan tegenover de eenmalige kosten van deze herhuisvesting in 2019 van € 435.514. De afname van de overige kosten bedroeg in totaal € 463.122 en komt mede door de besparingen op de exploitatie- en algemene kosten.

Hierna worden nog enkele andere baten nader toegelicht.

Project In the Red Light

Dit project is gestart in 2019 en liep door tot december 2020. Het project eindigde met de uitgave van het magazine "Mensen zoals jij en ik". Hiervoor is in 2020 door Gemeente Den Haag € 16.213 op beschikking VL/26139 en aanvullend € 3.100 op beschikking VL/32635 ontvangen. Verder is er nog € 2.300 voor het maken van het magazine door Fonds 1818 bijgedragen. Deze bedragen zijn volledig conform de beschikking en toekenning besteed.

Opvang en coronaproof maken van de organisatie

Beschikking VL/32635 bedroeg in totaal € 25.000. Hiervan is zoals hiervoor aangegeven € 3.100 beschikbaar gesteld voor het project In the Red Light. Van de resterende € 21.900 is € 5.000 om opvang te bieden aan vrouwen zonder duidelijke status en € 16.900 voor het coronaproof maken van de organisatie. De € 5.000 is volledig besteed aan extra uren van het opvangteam. De beschikte

Inhoudelijk jaarverslag SHOP 2020

uitgaven voor het coronaproof maken zijn onder andere besteed aan plexiglasschermen, reinigingsmiddelen en voorzieningen om thuis te werken en op afstand te vergaderen.

Aanvullende subsidie voor Kadernota Prostitutie 2015-2018

Vanwege de impact van Covid-19 heeft Gemeente Den Haag voor het project Extra inzet SHOP 2020 in totaal 300 uren extra beschikt voor 2020 op beschikking VL/32782. Deze uren zijn in tabel 1 in onderdeel 4 toegevoegd aan de eerdere beschikking. Zoals uit de tabel blijkt, zijn alle beschikte uren gerealiseerd en was de aanvullende subsidie in de vorm van extra uren nodig om de toegenomen personeelsinzet als gevolg van Covid-19 te kunnen betalen.

Overige baten

Met name de opbrengsten van de zorgcoördinatie voor slachtoffers van mensenhandel in de regio Hollands Midden zijn gestegen. Over 2020 is er 833 uren gefactureerd tegen 477 uren over 2019. Daarbij is er medio 2020 een tariefstijging afgesproken, zodat SHOP haar eigen kosten beter kan doorberekenen.

Vrij besteedbaar eigen vermogen

De stichting beschikt over een vrij besteedbaar eigen vermogen. Dit vermogen is bedoeld om exploitatieverliezen op te vangen en indien mogelijk te investeren in nieuwe ontwikkelingen. Eind 2020 bedragen de vrije reserves € 146.994. Dat is 4,4 procent van de baten van 2020. Over 2021 wordt een negatief resultaat verwacht van € 18.375. Hierdoor blijft het genereren van subsidies, fondsbijdragen en overige baten als het besparen op de kosten ook in 2021 een belangrijke focus van de organisatie. Zo kan SHOP haar kerntaken blijven uitvoeren en haar continuïteit waarborgen.

Liquiditeit

Van de subsidies en fondsbijdragen in 2020 was € 248.723 op de balansdatum nog niet ontvangen. Hiervan wordt € 236.942 pas in het vierde kwartaal van 2021 verwacht. Tezamen met het geringe vrije vermogen van € 96.994 legt dit druk op de liquiditeitspositie van de stichting. De kortlopende verplichtingen bedragen per balansdatum € 553.917, terwijl de kortlopende vorderingen en liquide middelen zonder de hiervoor genoemde subsidievorderingen van € 236.942 slechts € 455.565 bedragen. Dit betekent een tekort voor de eerste maanden van 2021, die alleen opgevangen kan worden met de subsidie van 2021. Deze liquiditeitsproblemen, die de organisatie rond de jaarwisseling 2021/2022 opnieuw verwacht, zorgt voor een belemmering van de bedrijfsvoering.

Tot slot signaleerde SHOP al in 2019 een probleem rond de cashflow. Alle overheden waarvan SHOP subsidie ontvangt werken met voorschotten van 80 tot 90 procent met een afrekening na afloop van het betreffende jaar van 10 tot 20 procent. De Gemeente Den Haag heeft haar bevoorschotting in 2020 zodanig aangepast dat de situatie weliswaar verbeterd is, maar desalniettemin moet SHOP altijd activiteiten uitvoeren die gedeeltelijk achteraf vergoed worden. Deze cashflow-problemen belemmeren de bedrijfsvoering. Zonder een redelijke reserve wordt dit een steeds grotere uitdaging. Het bestuur heeft in het verleden al haar zorg geuit. Voor de continuering van de bedrijfsvoering is het noodzakelijk dat de in de cao overeengekomen stijging van salarissen en pensioenpremies en overige kostenstijgingen in 2021 gedekt worden door de jaarlijkse subsidie (in vier jaar tijd is sprake geweest van een verhoging van de personeelskosten door salarisverhoging en verhoging van onder andere de pensioenpremie van 13 procent). Tijdige bevoorschotting van de subsidies is noodzakelijk om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen.

Maria Scali, directeur SHOP
19 april 2021